



Opinia națională

Săptămânal de opinie, informație și idei de larg interes național

Blocajul financiar în economia românească (II)

• În domeniul bancar există o legislație modernă, dar pentru întărirea disciplinei financiar-valutare se impune revederea reglementărilor în vigoare.

• Anularea totală sau parțială a obligațiilor față de bugetul statului a dat rezultate pe termen scurt, fără să acționeze asupra cauzelor profunde ale fenomenului.

Conf. univ. dr. Ilie MIHAI

În sfera de autorizare a Băncii Naționale a României intră și operațiunile de compensare a datorilor nerambursate la scadență și a instrumentelor de plată utilizate. În acest context, se poate afirma că în domeniul bancar România dispune în prezent de o legislație modernă, aceasta fiind aliniată până la detalii la legislația similară din țările Uniunii Europene, care permite o mai bună funcționare a sistemelor de plăți, cu influențe benefice asupra blocajului financiar.

În același timp, în sectorul economic, există încă mulți operatori care înregistrează pierderi, care alimentează deficitul fiscal suplimentar sau deficitul evasifiscal; diminuarea blocajului financiar presupune, în consecință, instaurarea disciplinei contractuale și de plăți.

În acest sens, considerăm că se impune actualizarea OG nr. 15/1996 vizând întărirea disciplinei financiar – valutare și a Legii nr. 469/2002 privind unele măsuri pentru întărirea disciplinei contractuale, cu măsuri mai restrictive, care să îmbunătățească disciplina contractuală și de plăți a agenților economici.

Pentru aceasta, se poate avea în vedere și unificarea dispozițiilor legale

convergente în domeniul instaurării disciplinei contractuale și de plăți, într-o singură lege, modernă, după modelul Codului Fiscal.

La nivel microeconomic, trebuie avut în vedere faptul că pentru diminuarea riscurilor de neplată, operatorii economici pot utiliza datele și informațiile Centralei Incidentelor de Plăți, care este un centru de intermediere ce gestionează informația specifică incidentelor de plăți.

Nr. crt.	Specificație	Dec. 2000	Dec. 2001	Oct. 2002	Dec. 2002	Oct. 2003
1.	Numărul instrumentelor de plată de debit refuzate – total	8.149	9.969	11.523	10.585	11.784
	- număr	531,0	739,2	910,9	801,3	1.056,2
	- suma – mld. lei					
1.1.	Cecuri					
	- număr	2.015	2.250	2.649	2.805	2.455
	- suma – mld. lei	185,6	256,1	358,0	262,0	383,1
1.2.	Cambii și bilete la ordin					
	- număr	6.134	7.719	8.874	7.780	9.329
	- suma – mld. lei	345,5	483,2	552,9	539,3	673,0
2.	Titulari de cont care au generat incidente de plăți (număr)	2.795	2.999	3.168	3.037	3.287
2.1.	Persoane cu risc (înregistrate în Fișierul Național al Persoanelor cu Risc)	2.470	2.759	2.872	2.805	2.969
2.2.	Persoane aflate în interdicție bancară	662	722	718	648	671

Din acest tabel se observă faptul că trendul incidentelor de plată și al persoanelor cu risc este crescător, din două motive principale: creșterea indisciplinei agenților economici și,

Datele specifice incidentelor de plăți sunt transmise, difuzate și valorificate pe baza informațiilor ocazionate de acte și fapte având potențial fraudulos, litigios și/sau producând riscuri de neplată, inclusiv dintre cele care pot afecta finalitatea decontării.

Pe ansamblul sistemului bancar românesc, situația principalelor informații privind incidentele de plăți înregistrate se prezintă astfel:

concomitent, creșterea exigenței băncilor comerciale la procesarea operațiunilor de plăți.

(Continuare în pag. 2)



Domnia sa, deși scurtă (1859-1866), este perioada de intensă dezvoltare a României moderne. Prin recunoașterea Unirii depline, crearea primului Parlament unic al României și a primului guvern unitar, prin reformele sale: adoptarea primei legi fundamentale a țării, reforma electorală, secularizarea averilor mănăstirești, reforma agrară, a învățământului ș.a., Alexandru Ioan Cuza a pus bazele dezvoltării moderne a României.

Statuile lui Cuza

Pagina 3

Dezvoltarea durabilă

- Cu sau fără protecția mediului?
- Cu sau fără obiective bine fundamentate?

Prof.univ.dr.
Ion A. POPESCU
Conf.univ.dr.
Aurelian A. BONDREA
Lector univ.dr.
Marin A. COMȘA

Pagina 2

JUDECATA ISTORIEI

Prof.univ.dr. Damian HUREZEANU

Dintre multiplele sensuri pe care le implică formula **Judecata Istoriei**, se detașează mai cu seamă două.

Unul dintre acestea vizează dificultatea de a descifra structura internă a unor procese sau fenomene abia desprinse din magma realității și lipsite, ca atare, de consistența elementelor lor configuratoare, de iradierea tuturor semnificațiilor și potențialităților pe care le transmite fenomenul pe deplin cristalizat.

În acest caz, judecata istoriei survine mai târziu. Este o judecată care sublimează experiența, aptă să discearnă și să formuleze aprecieri adecvate realității, să fie obiectivă.

Pe scurt, este vorba de dificultățile de ordin cognitiv ale judecății.

Un alt sens vizează „aprecierea după apreciere”, o judecată făcută mai târziu, care aduce cu sine aprecierea corectă, nedisimulată, obiectivă și adevărată față de aprecierea contemporană evenimentului sau a situației istorice pe care mulți contemporani, inclusiv istorici, o resimt ca incorectă și nu obiectivă, dar o acceptă din multiple considerente pe care nu le discutăm aici.

În acțiuni militare evaluările puse în circulație sunt cele ale învingătorului. Ele pot sau nu pot să se suprapună efectiv adevărului. Sunt, să spunem, adevăruri de circumstanță. Ele își croiesc drum printr-o operă de intensă mediatizare, încât partea care pierde confruntarea, pierde nu numai

pe plan militar și material. Pierde și moral.

Încearcă un profund sentiment al frustrării. Dacă imaginea acreditată în vremea desfășurării evenimentelor este neautentică, sau de-a dreptul falsă, atunci, mai de vreme sau mai târziu, pe căi directe sau mediate, din adâncul conștiințelor și din nevoia de adevăr a vieții umane, se cristalizează „judecata istoriei”. Este, sau ar trebui să fie, un tribunal al faptelor popoarelor, al omenirii ca realitate universală. **Judecata Istoriei** are, în acest sens, funcție de instanță supremă a evaluării faptelor trecutului.

Sigur, în această ipostază ea are mai ales un sens moral. Așa și numea Iorga istoria: instanța morală a omenirii. Dimensiunea morală a istoriei e cel puțin la fel de importantă ca aceea hermeneutică.

Verdictul ei este încărcat de răspunderi cu atât mai profunde, cu cât nu implică consecințe juridice.

În vremea noastră, lumea prea s-a dotat cu tot felul de tribunale, existând în același timp tot mai mulți oameni care se întrebă dacă ele răspund ideii de justiție sau servesc unor scopuri interesate. Dacă aceste instituții nu răspund efectiv ideii de justiție și nu poartă cu ele lumina pură a acesteia, atunci va fi greu ca rezultatele lor să convingă conștiința umanității.

Judecata Istoriei este de o esență înaltă și pură tocmai prin faptul că răspunde ideii de dreptate și setei de adevăr a oamenilor.

La Televiziunea



România de Mâine

Pledoarie pentru cooperarea agricolă Argumente japoneze

O emisiune realizată de prof. univ. dr. Constantin PINTILIE. Au participat: Expert Hiroshi TERUNUMA; Dr. ing. Gheorghe PREDILĂ; Economist Greta POPA; Dr. ec. Traian LAZĂR.

Pagina 8



În conjunctura din urmă cu o jumătate de veac, corifei ai literaturii române au propagat

Cultul marii culturi

Valeriu Râpeanu

Pagina 4

OCTAVIAN GOGA –

Publicistul

Prof.univ.dr. Ion Dodu BĂLAN

Paul Lendvai, trăitor azi la Viena, în cartea sa: *Ungurii – timp de un mileniu învingători în înfrângeri*, Editura Humanitas, București, 2001, p. 387. Revanșarii provocau prin asemenea atitudini publicității români, inclusiv pe Goga.

După prăbușirea Republicii Sfaturilor, în Ungaria se declanșează un curent de

Permanențe românești

opinii antisemit, care a influențat și țările din jur. Evreii erau făcuți vinovați de ce se întâmplase la Trianon și de pătrunderea bolșevismului în țară.

Tot istoricul Paul Lendvai evocă în impunătorul său tratat *Ungurii...* starea de spirit din Ungaria interbelică, afirmând: „«Agenții evrei ai bolșevismului mondial», intelectualii evrei distrugători ai tuturor valorilor naționale și creștine și milionarii de piață neagră evrei care au profitat de

nenorocirea națiunii și a soldaților de pe front”, ar fi aruncat Ungaria în ghearele mizeriei. Pe scurt, evreii și numai evreii trebuiau – în această concepție – să răspundă pentru Trianon și „tragedia ungară” (p. 388).

Astfel de prejudecăți privitoare la evrei ca agenți ai bolșevismului apar și în România, sunt răspândite în presă de către numeroși gazetari, și Goga e unul dintre aceștia.

Așa se explică unele articole ale sale, pe această temă ...

Pentru a fi corect judecată, activitatea publică a lui Octavian Goga (în politică, oratorie, publicistică), atât de controversată, se cere analizată în două contexte temporale și spațiale, care nu sunt, însă, fără comunicare între ele. Primul, până la Marea Unire de la 1 Decembrie 1918, din Transilvania supusă Austro-Ungariei, în imperiul „pajurei cu două capete” – o adevărată Siberie spirituală pentru români – și al doilea în România Mare (1919-1938), în care viața politică a fost puternic marcată de votul universal, direct, egal și secret. A doua coordonată pe care se desfășoară activitatea politică a lui Goga se fixează într-un sistem democratic profund diversificat, pluripartit.

(Continuare în pag. 3)

Dezvoltarea durabilă

- **Cu sau fără protecția mediului?**
- **Cu sau fără obiective bine fundamentate?**

Prof.univ.dr. Ion A. POPESCU, conf.univ.dr. Aurelian A. BONDREA,
lector univ.dr. Marin A. COMȘA

(Urmare din numărul trecut)

5. Raportul dintre creșterea economică și protecția mediului. Referitor la raportul dintre creșterea economică și protecția mediului, pot fi identificate următoarele teze care se vechiculează în literatura de specialitate:

a. **Teza „decuplării”,** conform căreia nu există nici o legătură semnificativă între creșterea economică și protecția mediului.

Apreciem că, până la un anumit nivel, se poate vorbi de o decuplare în privința creșterii consumului de resurse, respectiv până la acel nivel care poate fi susținut prin eficientizarea și substituirea resurselor. Deci, se poate înregistra o creștere economică cu același consum de resurse, prin creșterea eficienței utilizării acestora, realizarea de economii, substituirea cu alte resurse, regenerabile sau cu un grad mai ridicat de abundență. După acest prag, însă, apreciem că nu se mai poate vorbi de o creștere economică fără consum suplimentar de resurse.

La capătul celălalt al lanțului consum de resurse – producție – emisii poluante, lucrurile sunt similare. Prin luarea unor măsuri adecvate – îmbunătățirea proceselor tehnologice sau înlocuirea cu unele mai puțin poluante, utilizarea unor filtre etc. – apreciem că poate avea loc o creștere economică fără suplimentarea cantității de noxe. Peste un anumit nivel, însă, acest fenomen nu mai este posibil.

În acest domeniu poate apare pericolul înlocuirii unui tip de poluant cu altul. Este cunoscută situația din Los Angeles (1968) când, prin modificările introduse la autoturisme, pentru reducerea emisiunii de hidrocarburi, s-a mărit cantitatea de oxizi de azot, înlocuindu-se practic o problemă cu alta.

b. **Teza „complementarității”,** conform căreia, cu cât creșterea economică este mai puternică, cu atât este mai ușor și cresc șansele de a realiza obiectivele politicilor de mediu.

Dacă din punct de vedere teoretic această teză poate fi susținută, practica ne arată că nu se întâmplă deloc așa. Datele existente pentru o perioadă suficient de lungă de timp arată agravarea poluării mediului înconjurător pe măsura creșterii economice.

Susținătorii acestei teze consideră că, în perioadele de creștere economică pot fi promovate mai ușor politici de modificare structurală în favoarea unor ramuri mai puțin poluante. Adepții respectivi scapă din vedere faptul că, în aceste situații, s-a înlocuit un tip de poluare (industrială) cu altul, prin dezvoltarea, în principal, a unor servicii (transporturi, turism, urbanizare) poluante.

c. **Teza conform căreia între cele două concepte există o iremediabilă antinomie,** în sensul că nu se poate vorbi de o creștere economică compatibilă cu protecția mediului, după cum protecția mediului reprezintă o frână în calea creșterii economice.

Prima parte a afirmației trebuie analizată ca și în cazul primei teze, cea a decuplării. A doua parte a tezei menționate se referă la faptul că, pentru a asigura o protecție corespunzătoare a mediului înconjurător sunt necesare investiții foarte mari. Prin aceasta ar fi scoase din circuitul productiv mari sume de bani, ceea ce ar conduce, în final, la scăderea produsului intern brut.

Abordarea creșterii economice numai prin prisma evoluției produsului intern brut, fără a încerca o cuantificare a avantajelor pe termen mediu și lung rezultate din protecția mediului înconjurător, este una simplistă, de neconceput în analiza dezvoltării durabile.

d. **Teza creșterii economice cu luarea în considerare și respectarea mediului înconjurător.**

Chiar dacă o asemenea teză este promovată și susținută de organisme internaționale abilitate, adversarii o apreciază ca „o înaltă școală de ipocrizie” (C. Ripa di Meana, fost comisar european, citat după Iolanda Dăduianu Vasilescu, *op.cit.*, pag.26).

De altfel, încă de la începuturile mișcărilor ecologiste, s-au găsit destui care să nu agreeze acțiunile vizând protecția mediului, privind problema ca pe o banalitate politică (Ecologia a ajuns să fie echivalentul politic al „grijii pentru mamă” – Jesse Unruh, citat după Barry Commoner: „Cercul care se închide”, Ed. Politică, București, 1980, pag. 9).

6. Obiectivele dezvoltării durabile. Conform Raportului Brundtland, dezvoltării durabile i se pot atașa două categorii de obiective (Conform Aureliu Leca, Emil Statie, *op. cit.*, pag. 57-59.): generale (fundamentale) cu caracter permanent; preliminar, cu caracter temporar, specifice unei anumite perioade și unui anumit domeniu.

Obiectivele generale pentru cele trei sisteme componente ale dezvoltării durabile sunt:

* Obiectivele sistemului economic: maximizarea cantității de bunuri și servicii produse la nivelul tehnosferei; maximizarea eficienței utilizării fluxurilor de resurse minerale, resurse biologice, energie și informație; adaptarea tehnologiilor la fluxurile de resurse minerale, biologice, de energie și informație, reprocessarea produselor deșeu;

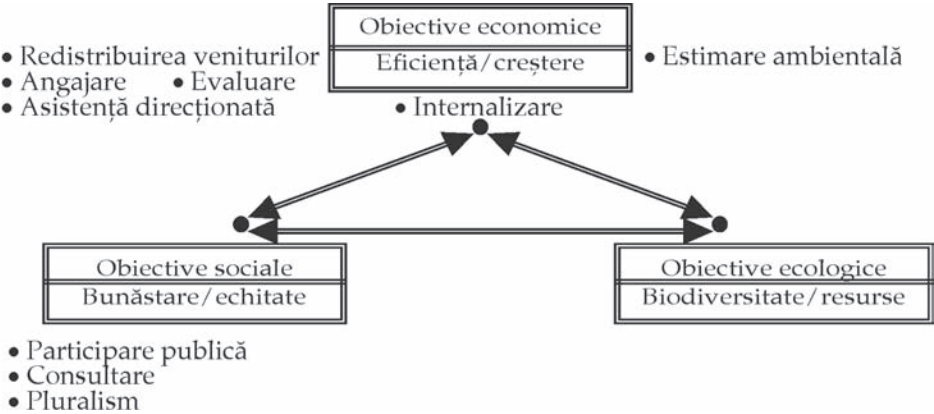
* Obiectivele sistemului social: alocarea echitabilă a bunurilor și serviciilor între partenerii contractului social, la nivel local, național și global; antrenarea adecvată a tuturor membrilor societății la procesul socio-economic; crearea, utilizarea și adaptarea permanentă a unor structuri și mecanisme de natură politică, instituțională ori referitoare la gestiunea informației, care să asigure flexibilitatea și autoreglarea sistemelor social și economic; corelarea evoluției sistemelor economic, social și

ecologic; menținerea diversității culturale, ca suport al posibilității de adaptare a societății la modificarea condițiilor geosocio-economice.

* Obiectivele sistemului ecologic: menținerea biodiversității, ca suport al posibilității de adaptare a biosferei la modificarea condițiilor geoclimaterice; respectarea mecanismelor de autoreglare și a duratelor ciclurilor naturale, la nivelul biosferei;

* Obiective de coordonare: optimizarea stabilirii funcțiilor obiectiv la nivelul sistemelor economic, social, ecologic; optimizarea alocării resurselor minerale, ecologice, de energie și de capital; integrarea structurilor nou create, de natură socio-economică, în ecosferă.

O reprezentare schematică a obiectivelor economice, sociale, ecologice, precum și a interconexiunilor dintre acestea se prezintă astfel:



economiilor naționale la o serie de „șocuri”. Totodată, vor trebui evitate „dinamicile de supraîncălzire” a economiilor, care conduc, inevitabil, la crize și declin.

3. **Satisfacerea nevoilor esențiale de muncă, hrană, energie, apă, locuință, asistență medicală pentru toți** locuitorii. Este binecunoscută situația existentă în multe țări ale lumii în privința subnutriției, șomajului, mortalității infantile, surselor de apă, accesului la învățătură etc.

4. **Asigurarea unui nivel de creștere durabilă a populației.** În condițiile inexistenței unui control demografic, se apreciază că în următorii 15 ani populația globului riscă să se dubleze, ceea ce va îngreuna satisfacerea cerințelor acesteia, va accentua sărăcia și mizeria și va genera noi probleme sociale. După cum aprecia biologul american Garrett Hardin, „libertatea de a ne înmulți va aduce nenorocire tuturor” (Citat după Barry Commoner, *op. cit.*, pag. 10).

5. **Conservarea și sporirea bazei de resurse.** Progresele înregistrate în ultimul secol, dar mai ales cele din ultima jumătate a sa, la nivelul științosificării și tehnosferei, îndreptătesc speranța în identificarea măsurilor și proceselor prin care să se asigure conservarea bazei actuale de resurse și găsirea de surse alternative care să contribuie la creșterea nivelului existent al acestora. Acest obiectiv este strâns legat de primul obiectiv, menționat mai sus.

6. **Restructurarea tehnologică și punerea sub control a riscurilor** pe care le implică activitatea economică. Tehnologiile existente azi sunt, în marea majoritate a

Conform Raportului Brundtland, dezvoltării durabile i se pot atașa șapte obiective de politică economică și socială, ținând seama de cerințele de mediu:

1. **Redimensionarea creșterii economice** în sensul conservării resurselor naturale. Acest obiectiv presupune scăderea ratei de exploatare a resurselor naturale, pe baza reducerii consumurilor, și reciclarea sau reutilizarea produsilor secundari și finali din tehnosferă, precum și identificarea unor materii prime și, în special, a surselor de energie alternative, de preferat regenerabile și nepoluante.

Se apreciază (Mircea Malița, Călin Georgescu: „România 2020”, Ed. CONSPREPS, București, 1998) că este necesar mai mult de o jumătate de secol pentru ca, printr-o politică adecvată în acest domeniu, să se poată asigura necesarul de materii prime și energie, concomitent cu creșterea treptată a ponderii surselor alternative până la un nivel dincolo de care să se poată diminua semnificativ efectul epuizării resurselor naturale utilizate azi.

Nu avem în vedere încetinirea progresului, sublinia Bertrand de Jouvenel („Progresul în om”, Ed. Politică, București, 1983, p.218), însă „planeta nu mai trebuie trată ca o mină de exploatat, ci ca un fond de administrat în spirit de bun gospodar”.

2. **Modificarea calității procesului de creștere economică.** Ritmurile de creștere vor trebui dimensionate astfel încât să asigure pe termen lung atât satisfacerea necesităților mereu crescânde ale populației (și ea în creștere), cât și o mai mare rezistență a



În sala de curs, în laborator, în bibliotecă, în sala de seminar – ipostaze cotidiene ale studentului la Universitatea *Spiru Haret*



(Continuare în numărul viitor)

Lucrarea de licență

Oportunitatea unei preocupări

Lector univ. dr. Marinică DOBRIN

Lucrarea de licență are un conținut și o semnificație aparte, comparativ cu alte lucrări cu caracter teoretic și practic, pe care studenții le-au întocmit în timpul studiilor. Aceasta reflectă modul în care studentul și-a însușit și aprofundat cunoștințele, precum și capacitatea de a le folosi în soluționarea unor probleme concrete din domeniul cercetat. Ea reprezintă, de fapt, partea de sfârșit a studiilor efectuate și, în același timp, este o condiție necesară și esențială, alături de promovarea probelor scrise, pentru ca absolventului să i se recunoască studiile universitare realizate pe parcursul a 4-6 ani, după caz.

Lucrarea de licență poate fi definită ca fiind lucrarea scrisă care înglobează toate cunoștințele acumulate, priceperile și deprinderile însușite în perioada de instruire, elaborată sub îndrumarea profesorului coordonator și care poartă amprenta personală a gândirii, a aptitudinilor, talentului și inteligenței tânărului absolvent, întocmită la terminarea studiilor universitare.

De menționat este faptul că orice lucrare de licență trebuie să aibă un caracter interdisciplinar, adică să se recurgă la utilizarea cunoștințelor asimilate la mai multe discipline, dar nu oricum, ci stabilind anumite relații între acestea și tema abordată.

Lucrarea de licență reprezintă punctul terminal din viața unui student, pe de o parte, și punctul de start în viața profesională, pe de altă parte. Această lucrare înglobează cunoștințele acumulate de student, dar și modul în care acesta a înțeles că trebuie să le utilizeze în practică, ținând cont de celelalte însușiri personale.

Este de preferat ca elaborarea lucrării de licență să înceapă în anii anteriori anului

terminal de studiu pentru a obține rezultate mai bune, a nu intra în criză de timp sau pentru a evita situația când studentul pierde din vedere care sunt prioritățile. Aceasta a rezultat din cercetarea sistemelor de învățământ din străinătate, dar și ca urmare a chestionării studenților. Trebuie ținut cont de faptul că, de regulă, licența se suprapune cu activitatea din ultimul an de studiu, iar în anumite perioade studentul poate avea un program prea încărcat și acesta împreună cu stresul și/sau alți factori duc la scăderea randamentului autorului și a valorii lucrării elaborate. Întocmirea unei lucrări de licență necesită timp și este indicat ca activitatea instructiv-educativă din ultimul an de studii să fie mai lejeră, astfel încât să permită viitorilor absolvenți să-și canalizeze toată atenția atât pentru pregătirea examenului scris, cât și pentru documentarea, elaborarea și finalizarea acesteia. De asemenea, este important ca studenții să înțeleagă faptul că nu trebuie să intre în ultimul an de studii cu restanțe la multe discipline de învățământ, pentru că acest lucru va fi consumator de timp și efort mental.

Trei puncte de vedere pot fi abordate în această lucrare: cel insuflat de cadrul didactic, de cunoștințele însușite în anii de studii și de informațiile științifice cuprinse în cărți de specialitate sau de interes general – **partea teoretică** –, cel rezultat din raportarea la viața reală – **partea practică** și cel personal, rezultat din gândirea studentului – **contribuția creatoare a autorului, originalitatea**.

Motivația și interesul sunt factorii care își vor pune amprenta asupra calității lucrării de licență. Motivația studenților poate fi internă și externă. Motivația internă este personalizată și ține seama de telurile, interesele și idealurile

fiecărui student. Motivația externă poate veni atât din partea profesorului, cât și a părinților sau colegilor. În acest sens, FREIDANK sublinia că: „Mulți suportă cu ușurință munci grele când nu sunt constrânși, munci care li s-ar părea penibile, dacă ar fi siliți să le facă”. Motivația poate determina responsabilitatea absolventului în elaborarea lucrării.

Rolul lucrării de licență este dictat de atitudinea studentului vis à vis de pregătirea personală, de capacitatea sa de recepție a cunoștințelor, de felul pe care acesta și-l propune pentru viață, dar și de satisfacția personală pe care o poate obține. Pentru fiecare student importanța lucrării diferă în funcție de acești factori. Astfel, fiecare își va răspunde singur la întrebări de genul: de ce să elaborez o lucrare de licență?, pentru ce?, cum să o elaborez?, cât timp să-i aloc? și la ce-i folosește? La prima întrebare toți vor răspunde că este o condiție obligatorie pentru a promova examenul oral și pentru a putea profesia în domeniul în care s-au format profesional și/sau prezintă înclinații. Dar lucrarea de licență poate fi un test pentru student ca să-și cunoască nivelul de pregătire, de seriozitate, puterea gândirii, capacitatea de sintetizare, coeficientul de inteligență, dar și ambiția, aptitudinile și talentul său, iar pentru ceilalți profesori, colegi, terțe persoane interesate de el într-un fel sau altul, va reprezenta portretul său profesional.

Lucrarea de licență trebuie să fie o rezultantă a preocupărilor studenților din anii anteriori în ceea ce privește studiul individual, munca în echipă, experiența acumulată în timpul orelor de practică în cadrul instituțiilor publice, unităților economice cu capital de stat, mixt sau privat.

Ideal ar fi ca, în perioada de pregătire, profesorii universitari să invite în timpul orelor de consultații câțiva absolvenți care au reușit să obțină rezultate bune în urma susținerii lucrării de licență în anii precedenți, pentru a dialoga și împărtăși din experiența lor în ceea ce privește modul de pregătire, elaborare și susținere a lucrării de licență.

Lucrarea de licență încununează întreaga activitate de instruire desfășurată pe parcursul anilor de studii, constituind, totodată, o magistrală pe care absolventul va merge, pe plan științific sau profesional în cariera viitoare.

În pagina 6 publicăm o prezentare dataliată privind „Lucrarea de licență”

În economia românească (II)

(Continuare din pag. 1)

6. **Îmbunătățirea sistemului de compensare a datoriilor nerambursabile** la scadența agenților economici prin procesarea operațiunilor respective, prin intermediul băncilor.

În ultimii ani, ca urmare în principal a mix-ului de politici monetare și fiscale, în România s-a înregistrat o serie de succese semnificative în ceea ce privește creșterea economică, scăderea șomajului, majorarea rezervelor valutare, reducerea dobânzilor și temperarea inflației, fiind create astfel condiții pentru scăderea arieratelor.

Totuși, **problema arieratelor**, în special cele către **buget** (deficitul fiscal suplimentar) și către **furnizori de utilități** în special (deficitul evasifiscal) **rămâne critică** în continuare și constituie un obstacol important în realizarea politicii de ținire directă a inflației. Considerăm că

soluțiile utilizate pentru diminuarea blocajului financiar constând în **compensarea obligațiilor** reciproce de plăți, **anularea** totală sau parțială a **obligațiilor față de bugetul** statului și **relansarea** obligațiilor bugetare au dat rezultate pe termen scurt, fără să acționeze asupra cauzelor profunde ale fenomenului. Astfel, efectele negative ale blocajului financiar au fost diminuate într-o oarecare măsură prin instituirea cadrului legal de realizare a **operațiunilor de compensare a datoriilor** nerambursate la scadență ale agenților economici.

Totuși, având în vedere faptul că aceste operațiuni nu se realizează prin intermediul sistemului bancar, considerăm că **măsurile parțiale de deblocare** utilizate nu sunt suficiente, fiind urmate inevitabil de reblocarea fluxurilor financiare și că trebuie să se acționeze în scopul **eliminării cauzelor generatoare de blocaj**.

Actualul **sistem de compensare a datoriilor nerambursate** la scadență a agenților economici este depășit datorită faptului că **nu procesează operațiunile de compensare prin intermediul băncilor**, pe baza unor instrumente de plată bancare.

O astfel de **practică**, în afara sistemului bancar, **nu se regăsește în Uniunea Europeană** și, ca urmare, acest sistem de compensare trebuie să fie modificat.

Cert este și faptul că operațiunile de compensare a datoriilor nerambursate la scadență ale agenților economici trebuie să fie supuse cerințelor legale în vigoare în domeniul **autorizării sistemelor de plăți și supravegherii prudențiale** de către banca centrală. De asemenea, **compensarea** trebuie să se realizeze, în condiții de legalitate, prin **intermediul băncilor comerciale**, urmărindu-se aplicarea reglementărilor legale în vigoare, în ceea ce privește cunoașterea clientelei și spălarea banilor.

Prima parte a articolului a apărut în nr. 391 al revistei noastre, incluzând capitolele:

- O creștere importantă a ponderii blocajului financiar în produsul intern brut al României.
- Vor putea majorarea ponderii creditului neguvernamental în P.I.B. și relansarea creditului să susțină procesul de diminuare a blocajului financiar?
- În politica monetară, marja de manevră a Băncii Naționale a României este limitată.
- Trebuie acționat asupra cauzelor profunde ale fenomenului.

Octavian Goga

Publicistul

Prof.univ.dr. Ion Dodu BĂLAN

Octavian Goga, fiul preotului ortodox Iosif și al învățătoarei Aurelia (n. Bratu), s-a născut la Rășinari, lângă Sibiu, la 1 aprilie 1881 și a murit la 6 mai 1938, la castelul său de la Ciucea, lângă Cluj. Urmează școala primară în satul natal, liceul la Sibiu (șapte clase în limba maghiară) și Brașov (în limba română, o clasă). Studii universitare la Budapesta, unde apare revista *Luceafărul* (1902), și Berlin. Din 1907 face să apară revista *Țara noastră*, unde-și publică majoritatea articolelor politice. A fost un strălucit luptător pentru realizarea României Mari. După Marea Unire de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918 va fi șef de partide, de mai multe ori ministru și pentru scurtă vreme chiar prim ministru. A publicat volumele de versuri: *Poezii* (1905), *Ne cheamă pământul* (1909), *Din umbra zidurilor* (1913), *Cântece fără țară* (1916), piesele de teatru: *Domnul Notar* (1914), *Meșterul Manole* (1928) și volumele de publicistică: *O seamă de cuvinte* (1908), *Însemnările unui trecător* (1911), *Strigăte în pustiu* (1915), *Mustul care fierbe* (1927), *Precursori*.

Dacă volumele sale de versuri și piesele de teatru au reapărut în mai multe ediții critice sau de popularizare, publicistica sa, în schimb, a fost plasată, de peste cinci decenii, într-un nemeritat con de umbră sub motiv că are accente intolerante, antidemocratice, xenofobe. Chiar așa fiind, publicistica marelui artist al cuvântului, care este Octavian Goga, merită a fi cu atât mai mult cunoscută, tipărită în serialul academic de *Opere fundamentale*, asemenea versurilor sale, pentru că ea oglindește profund contradicțiile epocii sale și oferă nenumărate teme de meditație, astfel încât erorile politice săvârșite atunci, în sensuri, adesea, diametral opuse, să poată fi evitate pentru todeauna.

(Urmare din pag. 1)

Acum, după 1918, în România Mare, reîntregită, pe lângă partidele de tradiție, Conservator și Liberal, se afirmă formațiuni noi, a căror activitate are putemice ecouri în viața ideologică a țării, în lupta dintre tradiție și inovație, dintre specificul național și teoriile sincronismului și mutației valorilor.

Apar pe scena politică: Liga Poporului, devenită ulterior Partidul Poporului, care a avut un rol covârșitor în anii 1919-1920 când s-a bucurat de o largă susținere populară, dar, după 1920 intră în declin; pentru a evita dezastrul, gruparea Octavian Goga s-a desprins de el, în 1932, înființând Partidul Național Agrar; Partidul Tărănesc (unificat, în 1926, cu Partidul Național Român și formând Partidul Național-Tărănesc), Partidul Naționalist Democrat, Partidul Social-Democrat (devenit Partidul Socialist), în Vechiul Regat. În acest peisaj politic nou se manifestă partidele din provinciile nou-uniute cu Țara: Partidul Național Român din Transilvania, cel cu a cărui activitate, de până la Marea Unire, viața lui Octavian Goga se interfease, lăsând urme, Partidul Tărănesc din Basarabia, Partidul Democrat al Unirii din Bucovina.

În perioada 1920-1923, aceste partide au fuzionat cu partide din Vechiul Regat, sudura producându-se la unele profund, organice, la altele superficial și artificial, ceea ce, de asemenea, a lăsat urme pozitive sau negative în viața politică interbelică.

În noul context democratic al țării și al Europei apar partide ale minorităților naționale, cu ai căror reprezentanți, Goga, în numele românilor din Transilvania, avusese confruntări dramatice prin articolele din presă, prin poezii și drama *Domnul Notar*. S-au înființat în această perioadă: Partidul Maghiar, Partidul German, Uniunea Evreilor Pământeni și altele, unele în opoziție directă cu patriotismul românilor și manifestând atitudini ireverențiste care generează și alimentează riposta unor politicieni, printre care și Octavian Goga. N-a întârziat nici apariția partidelor extremiste, de stânga – Partidul Communist Român, de dreapta – Liga Apărării Național-Creștine, Legiunea Arhanghelului Mihail (cu toate transformările și denumirile cunoscute: Garda de fier sau Partidul „Totul pentru Țară”).

Într-un asemenea peisaj politic, Goga și mulți alții erau preocupați de două probleme: pericolul pătrunderii comunismului la noi, sprijinit de elemente alogene din presa de stânga, și pierderea identității noastre naționale sub presiuni economice, financiare și ideologice, în spatele cărora el identifica multe elemente străine, adepte ale așa-zisului internaționalism socialist sau proletar.

În acest context istoric și ideologic, plin de contradicții în toată Europa, în climatul politic în care în Răsărit se impunea tot mai amenințător comunismul din U.R.S.S., iar în Apus se afirma agresiv fascismul și hitlerismul, Goga și-a urmat drumul său politic cu încredere în regele Carol al II-lea, într-o Românie debusolată, confuză, hărțuită și primejdioasă la granițele sale din toate părțile.

Pentru definirea exactă a acestei dimensiuni a personalității lui Octavian Goga, e bine să ținem seama de vorbele cronicarului care ne spun că nu vremurile sunt sub om, ci bietul om sub vremuri ...

* *

După Eminescu publicistul, Octavian Goga a fost socotit de numeroși exegeți cel mai de seamă gazetar român. Vocația sa publicistică se împletește organic cu vocația lirică, narativă, dramaturgică – poetul de la Rășinari reușind să determine un stil nou, viu și sugestiv, apropiat de fondul aperceptiv al cititorilor săi.

Firește, articolele sale, atât de avântate și de inspirate, cunosc o evoluție sinuoasă și contradictorie, urcușuri și coborâșuri morale, atitudini umaniste luminoase sau reacții încărcate de prejudecăți și atitudini intolerante, acuzate de xenofobie. Cum observa criticul Ion Chinezu, articolele lui Goga de dinainte de primul război mondial, mai cu seamă cele apărute în revista *Țara noastră* de la Sibiu și în ziarul *Epoca* de la București, din perioada neutralității, „constituie o adevărată arhivă morală a epocii” căci „toate tipurile caracteristice ale vremii, toate fazele necăjitei noastre vieți își

găsesc comentariul just și plin de acuitate în aceste articole de prestigioasă prestanță, când grave, când sprintene și totdeauna de incomparabilă eleganță stilistică”.

Publicistica lui Octavian Goga axată pe marile probleme ale românismului: originea noastră romană, continuitatea neîntreruptă pe aceste plaiuri carpato-danubiano-pontice, unitatea tuturor românilor și necesitatea unirii lor într-un stat național, lupta împotriva dominației austro-ungare, își tragea seva argumentelor din corifeii Școlii Ardelene, din marii gazetari ai Transilvaniei: Georgehe Bariț, Mureșenii, Iosif Vulcan, Ioan Slavici, G. Coșbuc – al căror scris îl cunoaște încă de pe băncile școlii, când și începe să facă publicistică la ziarul *Tribuna* din Sibiu, pe care o va continua la revista *Luceafărul*, la ziarele: *Tribuna* și *Românul* de la Arad, *Țara noastră*, *Epoca*, *Viața românească*, *România*.

Prin întreaga sa publicistică, Octavian Goga vrea să resuscite valorile morale ale neamului umilit în umbra istoriei, „cu umeri gârbovi de povara” nedreptăților naționale și sociale, să le cheme la luptă pentru împlinirea unui vis milenar de a cărei jale ne-au răposat și moșii și părinții. Am folosit anume metafore din poezia lui pentru a defini universul tematic al publicisticii, pentru că între toate genurile și speciile literare abordate de Goga există o perfectă comuniune de gânduri și simțiri, exprimate în metafore obsedante și în cuvinte-cheie care lasă impresia că-i aparțin în exclusivitate.

În paginile publicisticii sale, el mărturisește un excepțional talent de evocator și prozator, de portretist care concură cu un mare romancier. Goga ținde prin publicistica sa să creeze, să formeze și să educe opinia publică, acțiune patriotică la care solicită prezența întregii prese românești într-o aprigă confruntare cu presa socotită de el antiromânească și comunistă, pe care o desemna, cu o conotație negativă „presa din Sărindari”.

După făurirea statului național unitar român, Goga se dedică tot mai mult publicisticii, vieții politice curente și va fi ministru al Instrucțiunii și Cultelor în



guvernul Vaida, între 5 decembrie 1919 și 15 martie 1920. Între 18 martie și 13 iunie 1920 e ministru de stat în guvernul Averescu, iar între 13 iunie 1920 și 17 decembrie 1921 devine ministru al Cultelor și Artelor în același guvern. De aici înainte va scrie tot mai rar versuri, fiind absorbit de intensa viață politică și de publicistică. „Departate de a boci ivirea marelui ziarist și orator – scria Șerban Cioculescu în 1938 – cu prețul «morții poetului», noi socotim că e o adevărată binefacere, mai ales după ce poetul și-a rostit mesajul”.

La 30 martie 1926 va fi numit ministru de interne în guvernul Averescu, în care va rămâne până la 4 iunie 1927. Peste un an, în 1928, va fi ales vicepreședinte al Partidului Poporului, condus de generalul Averescu. La 12 martie 1932 se desparte de, acum, mareșalul Averescu, înființând Partidul Național-Agrar. La 14 iulie 1933, prin fuzionarea acestui partid cu Liga Apărării Național-Creștine, apare Partidul Național-Creștin, sub conducerea lui Goga și A.C. Cuza, devenind o formațiune de extremă dreaptă, cu orientări xenofobe. După alegerile din 20 decembrie 1937, regele Carol al II-lea îi solicită pe liderii acestui partid să formeze guvernul. Goga acceptă la 28 decembrie, deși partidul obținuse la alegeri numai 9,8% din voturi. Programul guvernului urmărea îndeplinirea lozincii: „România, a românilor”, care deriva din tripticul: Hristos, Rege, Națiune.

Un alt principiu era acela al „românizării” sprijinit pe valorificarea energiei românești, pe proporționalitatea numerică în sens etnic, pe care intenționau să o introducă în toate întreprinderile particulare și la înscrierea în instituțiile de învățământ superior. Programul lor de guvernare afecta grav drepturile minorităților și libertatea presei.

Guvernul Goga n-a durat decât 44 de zile, căci în noaptea de 10 spre 11 februarie 1938, regele Carol al II-lea îl demite trecând la instaurarea dictaturii regale. Pentru durata lui, Șerban Cioculescu l-a denumit, în răs, „guvernul scarlatinei”.

Toate articolele scrise de Goga pe aceste teme s-au dovedit zadarnice. Ne referim la ele pentru a avea imaginea acelor vremuri tulburi, confuze, în care idei privitoare la probleme esențiale pentru existența și afirmarea națiunilor îmbrăcau forme sau cunoaștere expresii de natură xenofobă, nedemocratice.

Goga le motiva în numele *Ideii Naționale*, singura capabilă să limpezescă „mustul care fierbe”. În centrul publicisticii

lui Goga se află: spiritul național, cultura și civilizația națională reflectând idealul național, dezvoltarea națională în plan economic, cultural, politic și social. În această lumină abordează rostul scriitorului și al presei care nu trebuie să facă „negustorie cu ideea națională, ci să fie o tribună de luptă, un plămân prin care să respire ființa națională”. Nicăieri Goga nu condamnă global o minoritate. Îi acuză pe negustorii de idei antiromânești, comuniste, internaționaliste, pe cei ce nu-s loiali țării.

O spune clar în articolul *O chestiune de familie*: „Lupta pe care o dăm noi pentru crearea unei prese oneste și civilizate este o luptă de apărare națională conștientă și programatică. Stările de astăzi cu desăsurarea lor nu se mai pot tolera dacă nu vrem să primejduim un patrimoniu câștigat cu atâtea jertfe. Sunt în joc interesele reale ale țării, sunt altarele unde au năvălit zarafii ca să-și facă trebile lor profane. Ar fi o mare greșeală să se creadă că noi ne batem aici cu domnii Rosenthal sau Honigman ca ferițiți posidenți pe pământul ospitalier al României, sau că ne-am pomenit din bun senin în postura unui «antisemitism» ieftin și intolerant, cum vor s-o acrediteze cu logica lor de profitori negustori rătăciți în presă. Nu! Nici «huliganii» n-am devenit peste noapte, nici noroacele amintirilor conchistadori nu ne tulbură. Este un principiu la mijloc pe care vrem să-l trecem în opinia tuturor ca pe un adevăr organic al existenței noastre”.

În existența națională, Goga așeza satul ca element fondator al etnicului românesc, ca depozitar al valorilor noastre spirituale, țărânul fiind „tipul rezumativ al unei rase”.

În relație organică, intimă, cu satul și ideea națională, Goga, ca fiu de preot, vede Biserica Ortodoxă, cerând de la slujitorii altarului să fie „apostoli ai culturii și îndrumători politici ai țăranilor” – cum mărturisesc atâtea articole din *Țara noastră*, de pildă *Chemarea preoșimii noastre*, numeroase poezii ale sale și unele personaje din teatrl său.

Din această perspectivă elogiază el sântele firi vizionare, precursori, slujitorii idealului național – Alecsandri, Eminescu, Coșbuc, St. O. Iosif, Andrei Mureșanu, ca să nu mai vorbim de uriașele figuri istorice: Horia și Avram Iancu.

(Continuare în numărul următor)

¹ Ion Chinezu, *Octavian Goga, în Gând românesc*, nr. 5-12, 1938, p. 339.

Noua etnologie

Disciplină muzeistică sau argument turistic?

Lector univ.dr.
Corina BISTRICEANU
Facultatea de
Sociologie-Psihologie

Obiectivitatea cunoașterii – sau morficarea lumii prin știință

Științele societății și ale omului, sociologia, antropologia, pedagogia, psihologia, desigur, etnologia, și-au consolidat recent statutul științific. Mai exact, în momentul în care realitatea la care se referă (umanitatea, în diferitele sale ipostaze) a putut fi concepută ca „obiect”, fie el de studiu (caz fericit, care a constituit chiar premisa științelor la care ne referim), de manevrare (căci atunci au înmugurit tentațiile și orgoliile „utilizării”, manipulării formelor de existență umană) sau de tranzacție (de ce nu, rentabilitatea a înlocuit criteriul moral-religios în a oferi variante de finalitate existenței umane).

La fel s-a întâmplat și în cazul unor științe deja consacrate, precum istoria, al cărei ideal devine, de asemenea, obiectivitatea. Dacă înainte istoria era un mod subiectiv de înțelegere a lumii prin întâmplările sale semnificative – cărora le dădeau sens cei care le observau, istoricii, istorisitorii – o dată cu modernitatea ea își descoperă ambiția lucidității reci, „obiective”. Astăzi, totuși, se descoperă imposibilitatea efectivă a acestei obiectivări excesive. În acest sens, un istoric prețuit astăzi, Lucian Boia, afirma existența în paralel a două tipuri de cunoaștere istorică: o istorie reală („trecutul în desfășurarea sa obiectivă”) și „discursul despre trecut”, adică istoria subiectivă, interpretată, mitificată¹. Distincția ar justifica idealul obiectivității absolute a disciplinei. Același autor recunoaște, însă, răspicat, inexistența unei istorii pur și simplu obiective. Ea nu numai că nu există, dar nici nu este posibilă.

Căci obiectivitatea presupune devitalizarea realității, un studiu de „natură moartă”, a cărui valoare este dată de imobilismul „materialului” cunoașterii. În concepția lui Lucian Blaga, criteriile care deosebeau cunoașterea pozitivă de cea mitică erau tocmai răceala, înstrăinarea de realitatea cunoscută, experiența devitalizantă.² În cunoașterea mitică, nu există diferențiere netă între subiect și obiect. Relația de cunoaștere este una de împărțășie a sensurilor, de o parte și de alta, este o relație de comprehensiune – și, dacă Blaga se referea la cunoaștere în general, la științele naturii preponderent, acest lucru este cu atât mai valabil în cadrul științelor socio-umane. În acest domeniu al cunoașterii, revelația reciprocă a subiectivităților duce la adevărata înțelegere a lumii.

Etnologia – știință de export

Paradoxal, din chiar momentul creării științelor sociale, realitatea lor de referință a început să fie periclitată, atacată, măcinată de paradigma individualistă a noului umanism, creția spiritului revoluționar dezlănțuit în secolele XVIII-XIX, promotor al eliberării individului de servitiile tradiționale față de familie, neam, religie etc. Dacă, inițial, ele s-au constituit ca bastion de apărare împotriva obiectualizării, ca apărătoare ale concepției tradiționale asupra socialului și umanului ca realitate în sine, **supraindividuală**, una câte una au capitulat în fața revoltei individului, eșuând în explicații particularizatoare, care „uită” că voința și conștiința socială fac, de cele mai multe ori, abstracție de voință și conștiința particular-individuală.

Etnologia, ca știință a popoarelor, a marilor comunități integratoare, în cadrul cărora (ca și în cadrul familiilor) indivizii apar și dispar în afară și indiferent de voința lor sau chiar, de tot mai multe ori în ultima vreme, în pofida acestuia, și-a atins apogeul prin marile descrieri monografice, în

cadrul cărora o realitate etnică căpăta consistența unui model și, în aceeași măsură, generalitate. Ea este percepută, astăzi, în lucrările de profil, ca o etapă ce urmează etnografiei, limitată la strângerea datelor culturii etnice, dar care premerge antropologiei, ultima instanță de pronunțare științifică și care „pune rezultatele investigației etnologice în slujba unei **cunoașteri generale a omului**”³. Etnologiei i se rezervă, așadar, rolul de a sintetiza materialul etnografic, pentru a-l dizolva apoi într-o generalitate polimorfă, supusă ochiului antropologic. Conform teoriei structuraliste a lui Radcliffe-Brown, „ființa umană ca persoană este un complex de relații sociale [...] Mai întâi, preciza el, consider ca parte a structurii sociale toate relațiile sociale de la persoană la persoană. [...] În al doilea rând, include în structura socială diferențierea

indivizilor și claselor după rolul lor social.” Socialul sau etnicul este, prin urmare, redus la relaționarea și diferențierea indivizilor. Observăm că, introducând criteriile potrivite, putem aranja în setarele structurii generalizatoare antropologice orice formă etnică, egalizând, uniformizând, de fapt, în numele unor diferențieri superioare, globale. Ca etapă premergătoare, însă, etnologia valorifică potențialul culturilor locale, înainte de a fi vederea integrării lor în „circuitul universal”.

Tot mai mult iată, etnologia se transformă într-o recomandare turistică. Specificul cultural tinde să devină marfă de consum în cadrul industriilor, convertindu-se într-o categorie incertă, extrem de relativă, precum pitorescul sau exotismul. Culturile etnice, atâtea câte mai există, sunt periclitare de această percepție turistică a lor, ce anulează cea dintâi dintre caracterele unei evoluții paideumatice, care este păstrarea autenticității. De fapt, specificul cultural are astăzi două categorii în care poate fi înțeles de populațiile moderne: exotismul și barbarismul. Ceea ce este pitoresc, colorat, spectaculos și distractiv face obiectul recentei

Virgiliu Z. TEODORESCU

La sfârșit de veac XIX a fost enunțată intenția moral reparatorie pentru a-i cinsti memoria celui care a fost fidelul căuzaș al Uniunii Principatelor și al conducerii spre făurirea României moderne. Era acel celor care, la ceas de luciditate, au purces la o dreaptă și nepătimasă judecată, care le-au definit binemeritatul loc în istoria poporului român. Ca atare, aceștia au considerat că omul și faptele sale au calitatea de a-i fi atribuit în forul public un simbol al cinstirii.

În epocă s-a folosit formula „a binemeritat de la Patrie” prin care, cei trecuți în lumea umbrelor erau răsplățiți cu onorurile cuvenite. Pentru Cuza această răsplată a venit de la Măria sa poporul care, la ceasul despărțirii, a știut cum să-l prohodească. Trecerea anilor a permis realizarea acelor decantații în care cele bune au devenit evidente prin menirea de a propulsa România pe calea propășirii, a dobândirii Independenței de stat, a înfăptuirii premergătoarelor etape care să conducă națiunea română la Marea Unire. Începutul de secol XX, cu apropiatul moment al jubileului înfăptuirii Unirii a antrenat la acțiune pe cei doritori să aducă în forul public simboluri ale cinstirii. Și n-a fost o treabă ușoară, tagma lingușitorilor la adresa priunților străini, adus în țară pentru a îndeplini dezeratului formulat la punctul 5 al hotărârilor adoptate la 1857 de Adunările Ad-hoc, era opozanta unor asemenea inițiative.

A trebuit ca la ceas de mare cumpănă dreapta judecată să-i aparțină tocmai celui care, prin faptele sale, își asumase responsabilitatea de continuator al celor postulate de generația pașoptistă ca drum al demnității, al afirmării României ca o componentă a Europei. Ca atare, domnitorul și apoi regele Carol I a fost cel care, printr-un concludent gest, s-a alăturat celor care, la Iași, acționau pentru a ridica un monument al Unirii dedicat cinstirii lui Alexandru Ioan I Cuza și principalilor lui colaboratori. Contribuția sa materială la promovarea aceluia monument a avut menirea de a înlătura manifestările slugarnicilor lingușitori, de care și atunci aveam parte. Și momentul Iași n-a fost singular. De fapt, el fusese precedat de fapta de bine a lui Stroe Belloescu care, în localitatea Grivița din actualul jud. Vaslui, ridicase de la 1904 un monument având în compunere bustul dăltuit în piatră albă. Un alt exemplu l-a constituit fapta țăranilor din Cetate, județul Dolj, care, la 1903, și-a ardeat acțiunea de a avea în localitatea lor un asemenea simbol, realizare a anului 1905. În deceniile care au urmat alte și alte simboluri dedicate domnului Unirii au ajuns în forul public. Amintim în acest sens realizarea sculpturii Theodor Vidali, bustul Alexandru Ioan I Cuza amplasat în satul Răcăciuni, județul Bacău, în anul 1912, precum și pe cea a locuitorilor din orașul Alexandria care l-au angajat pe sculptorul Ioan Iordănescu să realizeze un monument amplasat în Grădina Publică și dezvelit la 24 ianuarie 1915. După bune decenii, la Ploiești, inițiativa declanșată la început de veac, în 1903, și-a avut rezolvarea în anul 1959 când, la 24 ianuarie, în curtea liceului „Alexandru Ioan I Cuza” a fost dezvelit bustul patronului acestui așezământ, realizare a sculpturii Theodor Vidali. Ampla acțiune de a reuni pe Câmpia Libertății de la Blaj o suită de simboluri evocatoare ale

revoluționarilor premergători și participanților la revoluția de la 1848 a integrat și creația sculptorului Constantin Lucaei, bustul monumental Alexandru Ioan Cuza, lucrare turnată în bronz și dezvelită la 14 mai 1973. În ultimul deceniu al secolului trecut, s-a alăturat pe faleza orașului Călărași lucrări evocatoare ale unor ilustre personalități ale patrimoniului istoric al României și bustul modelat de sculptorul Horia Flămându, lucrare turnată, în bronz și dezvelită în anul 1991.

Pentru Capitala României au fost exprimate intențiile pe tot parcursul veacului al XX-lea, varii motive trimițând aceste dezeritate spre viitoare „certe” preocupări de a aduce în forul public un semnificativ monument Alexandru Ioan Cuza. Au fost chiar declanșate concursuri, discuții referitoare la amplasamente, toate soldate cu trimiterea spre acel viitor mâine. Și iată-ne acum, totuși s-a reușit să fie depășită etapa tergiversărilor. La 20 martie 2004, zi care marchează împlinirea a 184 de ani de la nașterea, la Huși, a lui Alexandru Ioan Cuza căruia comportamentul, onestitatea, convingerile patriotice l-au propulsat, prin voința celor două Adunări Elective, la 5 și respectiv 24 ianuarie



1859 la onoranta, dar și greaua misiune de a domni peste Principatele Române. Acestea trebuiau să fie pentru Europa noul stat România, cu nobila voință de a-și asuma responsabilitățile care, prin tenacitate reformatoare, să o propulseze spre independența și înfăptuirile menite să pregătească viitoarea treaptă a desăvârșirii statului național român(...)

Suntem dator să evocăm sumar în această prezentare pe sculptorul Paul Vasilescu, născut la 31 august 1936, la Sărățeanca, jud. Buzău, studii de sculptură București, debut în 1962, participant la expoziții colective din țară și străinătate, precum și în expoziții de grup și personale din țară și străinătate. Pentru realizările sale, în anii 1968, 1971, 1976 a obținut premii, în cariera didactică universitară având realizate numeroase lucrări, multe integrate în forul public. Amintim în acest sens: Mihail Kogălniceanu, Stejarul de la Borzești, Victorie, Maternitate, Ioan Andreescu, Mircea cel Bătrân (colaborare cu Mihai Buculei), Nicolae Bălcescu, Avram Iancu, Andrei Șaguna, Ion I.C. Brătianu.

În cazul monumentalei statui de la București, realizată cu fondurile Ministerului Culturii și al Cultelor și cu concursul altor factori decizionali și tehnici, lucrarea, inspirată de imagologia oficială a anilor domniei, îl redă în deplină demnitate, purtând uniformă militară de gală. Cutezanța omului faptelor de bine este sugerată de modelajul artistului și căruia bronzul definitivării i-a conferit măreția necesară.

La momentul solemn din 20 martie 2004, prin cuvântările rostite de acad. prof. dr. Răzvan Theodoresco, ministrul Culturii și al Cultelor, dr. Ion Iliescu, președintele României, și de Prea Fericitul Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, au fost relevate deceniile de preocupare, finalizate acum, de ridicare în Capitala României a monumentului Alexandru Ioan I Cuza ca act de cinstire, dar și merit a fi, moralmente, reparat al unor nedrepte judecăți anterioare.

Referitor la amplasamentul în zona verde care delimitează alea Patriarhiei (eronat definit în nomenclatorul străzilor: Mitropoliei) ca motivare a faptului că se va afla la numai câțiva pași de vatra fostei construcții monahale care a găzduit lucrările Adunării Elective a Țării Românești care, la 24 ianuarie 1859, l-a desemnat prin vot în unanimitate ca ales la tronul acestui principat, formulăm următoarea opinie. Nu credem că artistului i-a fost desemnat de la bun început acest amplasament și, ca atare, lucrarea a conceput-o ca dominantă pentru o piață. Actuala bretea a carosabilului va avea menirea doar de a-l băga pe privitor sub masivitatea statuii. Ne întrebăm de ce n-a fost conferit spațiul din zona verde a Pieții Unirii. Probabil că și în acest caz, ca în multe altele, și acest simbol va mai poposi și pe alte amplasamente. Democratic, la noi și aiurea este ca printr-o amplasare de machete 1/1 să fie încercate mai multe variante și respectiv adoptată cea care, printr-o testare a opiniei publice, a întrunit majoritatea opțiunilor...

* Fragmente din articolul apărut în ziarul *Cronica Română* din 22 martie

În conjunctura din urmă cu o jumătate de veac, corifei ai literaturii române au propagat

Cultura marii culturi

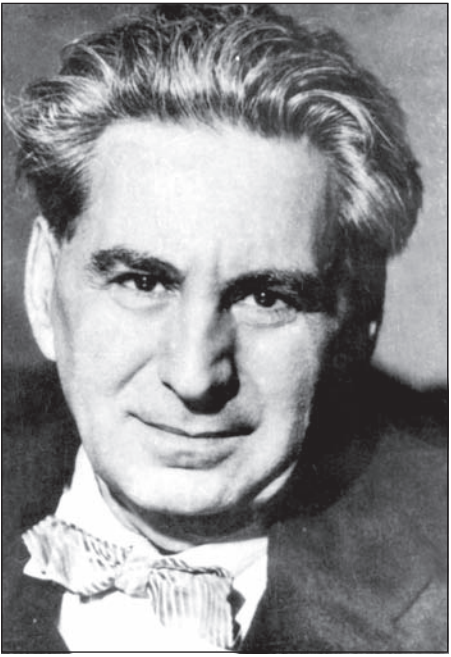
Valeriu RÂPEANU

În dimineața zilei de 2 februarie 1964, după ce scrise în agenda unde însemna laconic faptele cotidiene, cu litere minuscule ce se alcătuiau în cuvinte rotunjite de arta unui caligraf – „noapte liniștită” – după atâtea nopți și zile de neliniștitoare suferinți ale inimii, Ion Marin Sadoveanu a fost doborât într-o clipă.

Singur, în apartamentul de la cel de-al treilea etaj al blocului din strada Aristide Briand, 20, ce fusese ridicat pe locul celebrului de tristă amintire „Carlton”, prăbușit la cutremurul din noiembrie 1940, Ion Marin Sadoveanu n-a fost vegheat în clipa când a trecut pe tărâmul nefiniei decât de cărțile sale. De ceea ce rămăsese din impunătoarea sa bibliotecă, adunată cu voluptatea care îi caracteriza fiecare act al vieții, cu o pasiune niciodată istovită și cu o competență desăvârșită în lungile sale peregrinări studioase: risipită în 1950 atunci când fusese „evacuat” din apartamentul său și când „inspectorul” de la spațiul locativ îi spusese: „casele sunt pentru oameni nu pentru cărți”, bibliotecă pe care și-a sport-o și în anii de restriște. Trecuse doar de câteva luni pragul vârstei de 70 de ani, care nu rămăsese neobservat aducându-i bucuria unor articole elogioase, a unor interviuri chiar și a unei decorații cum nu mai primise de un sfert de veac, atunci din mâinile lui Carol al II-lea care înțelegea să-l răsplătească pentru scurta sa trecere ministerială într-unul din efemerele guverne care se succedau între 1938-1940. Demnităe care avea să-i aducă o cascadă de neplăceri după 1944 (epurare din Uniunea Scriitorilor, eliminarea de la Teatrul Național și câte altele) și o continuă spaimă că va fi arestat, care n-a făcut decât să-i accentueze suferințele cardiace.

În dimineața zilei când a fost constatată moartea lui Ion Marin Sadoveanu, prietenul meu Iulius Țundrea, redactorul șef al emisiunilor culturale ale Radiodifuziunii Române, m-a sunat la telefon aducându-mi trista veste și spunându-mi că din dispoziția lui Ion Pas, președintele Radio – Televiziunii Române, o emisiune omagială va fi difuzată în cursul acelei zile la care trebuie să vorbească Tudor Vianu și subsemnatul. În cabină am ascultat înregistrarea cuvântului imprimat de Tudor Vianu. Textul a fost publicat în revista „Luceafărul” și îl aflăm în cel de-al treilea volum al seriei **Operele** marelui cărturar (p. 522-523). „Mai departe de Ion Marin Sadoveanu ca de prietenul întregii mele vieți. Scriu și rostesc aceste cuvinte în orașul cu multe țări străzi, piețe și grădini pe care le-am străbătut alături de el de nenumărate ori, pe care le voi străbate singur de aici înainte”. De 14 ani îl auzisem pe Tudor Vianu la cursurile și seminarele din primii doi ani ai Facultății de Litere din București, îi urmărisem conferințele publice și comunicările academice, îl condusesem de nenumărate ori spre casă. Îi știam timbrul și modulațiile vocii când cântă accentue vibrante, de un patetism în care emoția nu mai putea fi zăgăzuită ca atunci când ne vorbea despre Goethe, dar îl ascultasem între „patru ochi” intristat de nedreptățile care i se făceau sau indignat de loviturile pe care un poet sărbătorit la Ateneul Român le dădea cuiva care nu se mai putea apăra pentru că murise. Ca un martir. Dar acum, ascultându-l rostind frazele lui de o frumusețe tragică, mi se părea că vorbește un alt Tudor Vianu. Vocea îi era doborâtă de durere, auzei că tot ce spune este trăit cu o asemenea intensitate sufletească încât nimic nu mai putea să fie disimulat. Omul acesta care ne apăruse tuturor celor ce îl văzusem și îl ascultasem ca expresia însăși a spiritului olimpin, întrucupând echilibrul clasic era acum un om prăbușit sufletește la moartea celui cu care fusese prieten în zile bune și în zile rele, pe care nimic nu-i despărțise, nu-i făcuse să se afle în raporturi de adversitate care comunicau la cea mai înaltă tensiune ideatică, fiind plămădiți din aceeași nobilă și inalterabilă materie umană. Totul îi apropiă pe plan spiritual: aceeași credință în „idealul clasic al omului”, același cult al valorilor perene pe care n-au obosit să-l propage, făcând părtași pe cât mai mulți la această credință

formată în anii de neîntreruptă legătură cu tot ce omenirea dăduse mai frumos, mai armonios. Atunci când îl ascultam pe Tudor Vianu vorbind despre cel pe care îl socotea pe bună dreptate „unul dintre cei mai informați și mai învățați scriitori români ai epocii noastre”, nu bănuiam că abia vor trece trei luni și pe patul unui spital din București, tot din pricina unei suferințe a inimii, Tudor Vianu avea să închidă pentru todeauna ochii. Anul 1964 se desfășura sub cele mai triste auspicii, răpind culturii noastre doi dintre cei mai de seamă reprezentanți ai săi care prin însăși prezența lor, constituiau o garanție artistică valabilă”. Să reamintim că Tudor Vianu afirma primatul specificului național, în timp ce George Călinescu, pe care amândoi îl afirmă ca o condiție indispensabilă a oricărei creații artistice valabile”. Să reamintim că Tudor Vianu afirma primatul specificului național, în 1956, anii când se ducea o luptă acerbă împotriva a tot ceea ce era național, considerat o expresie a unui spirit reacționar, retrograd,



George Călinescu



Ion Marin Sadoveanu

burghez care trebuia stărpit din conștiința tuturor ca fiind ceva nociv pentru spiritul revoluționar și internaționalist al socialismului. Nu-i un simplu amănunt. Tudor Vianu trasa drumul unei generații din care făceau parte împreună cu prietenii săi: Ion Marin Sadoveanu, Mihai Ralea.

Cum spuneam, toți trei s-au născut în ultimul deceniu al secolului al XIX-lea: Ion Marin Sadoveanu în 1893, Mihai Ralea în 1896, Tudor Vianu în 1897. O dată cu ei, generația care începuse să deslușească drumurile societății românești în primele două decenii ale secolului douăzeci, cunoscând din tinerețe ceea ce avea să fie prima conflagrație mondială își încheia – practic – drumul pământesc și rolul covârșitor pe care l-a avut în înnoirea structurilor culturii românești: Lucian Blaga, Gheorghe I. Brătianu, Nae Ionescu, Gib Mihăescu, Camil Petrescu, Victor Ion Popa, Cezar Petrescu, Ionel Teodorescu pleaseră toți din această lume, unii destul de devreme, înainte de a-și fi încheiat opera, toți înainte de vreme.

În anul 1964, când cei trei se stingeau din viață, G. Călinescu, criticul, intelectual literar și scriitorul, cel ce a dus pe culmi cele trei domenii în care genul său s-a manifestat, trăia retras din pricina unei boli istovitoare și mutilante, în modesta lui casă din strada Vlădescu, ultimele luni ale vieții lui îndăgându-se să scrie **Cronica optimistului din Contemporanul** și – mai ales – ținând să fie prezent cu o comunicare ce a stârnit entuziasmul tuturor celor prezenți în sala mică a Palatului la a 75-a aniversare a morții lui Eminescu. Mi-a spus că va face tot ce-i stă în putință pentru a-și ascunde deformitatea trupului chiar cu risul unor nebanuiri și tenace dureri, numai pentru a veni și a spune public ultimul său cuvânt despre Eminescu: acela că poetul a fost un geniu neperече. Frumoasă, emoționantă, simbolică, această ultimă apariție

publică a celui ce închinase ani de zile studierii vieții și operii lui Eminescu, dându-ne și pe acest tărâm pagini nemuritoare. Atunci, în ziua de 9 iunie 1964, când a citit cu același patos, cu aceeași fulminantă accentuare, cu aceeași înălțări ale glasului, textul comunicării însoțind totul cu rotirea mâinii care nu o dată se mai oprea să așeze pârul tinerește zburlit – am asistat la o adevărată apoteoză călinesciană. Moment sublim al prezenței lui G. Călinescu – cel ce se știa condamnat, dar nu voia să fie înfrânt – în viața societății românești, expresia unei consecvențe fundamentale, a unei credințe de la care nu s-a abătut nici o clipă, această zi a însemnat o nouă biruință a spiritului românesc. Alături de G. Călinescu a vorbit atunci Mihai Ralea. De-a dreptul emoționant a fost faptul că Tudor Vianu, care nu și-a deszmintit niciodată exemplara lui conștiințiozitate scrise cu mult înainte comunicarea pe care o trimisese



Tudor Vianu

Academiei și care a fost citită ca un omagiu adus poetului, dar și celui care, de asemenea, dăduse atâtea admirabile pagini despre filosofia scriitorului național. G. Călinescu făcea parte din generația lor, dar afară de Mihai Ralea nu fusese legat spiritual de cei doi. Pe Ion Marin Sadoveanu îl ignorase pur și simplu, iar pe Tudor Vianu îl atacase indirect, dar vehement la o sedință a Academiei din 1961, ceea ce îi pricinuisese autorului „Artei prozatorilor români” o mahnire profundă, cum mi-a mărturisit într-o lungă plimbare, în vara lui 1961, la Poiana Țapului. G. Călinescu moare și el în ziua de 12 martie 1965. Mai rămănea, din generația lor, doar cel mai vârstnic, Perpessicus, cu ochii aproape secătuți de zilele și nopțile în care, cu o uitare de sine, descifrasse manuscrisele eminesciene, ridicând din temelii acest monument neperече: editia ce-i poartă numele. Până în 1971, anul morții sale, nu s-a retras de pe meterezele cărții unde stătuse ca un iubitor apărător și propagator al frumosului, decenii de-a rândul.

Dar plecarea celor trei, Ion Marin Sadoveanu, Tudor Vianu, Mihai Ralea, în urmă cu patruzeci de ani, nu reprezintă doar una dintre acele nefericite coincidențe biologice, ci ne face să ne gândim la ceea ce au reprezentat acești exponenți ai unei generații care se afirma imediat după primul război mondial, având conștiința că din acel moment cultura românească va trebui să fie alta, radical alta, conectată la marile curente de gândire și de sensibilitate ale literaturii, artei și gândirii europene. Oameni de cultură universală, ei înșiși, au înțeles că o adevărată revoluție creatoare nu se poate realiza prin spectaculoase gesturi iconoclaste, prin disprețul față de ceea ce s-a creat înaintea lor. Nici un act din îndelungata lor activitate nu are un caracter insurecțional, nici o atitudine a lor nu vadește fronda juvenilă sau disprețul suveran al

magistrului. Chemarea în care au crezut, misiunea pe care și-au asumat-o a fost aceea de a construi, aici, pe acest pământ, în această țară, pentru cei din jurul lor, pentru cei ce veneau în urma lor, o cultură românească nouă, dar care niciodată să nu se îndepărteze de specificul și spiritul ei.

Lui Ion Marin Sadoveanu îi datorăm imediat după primul război mondial, trecerea criticii și eseisticii noastre teatrale de pe tărâmul unui amatorism luminat de intenții generoase, în acela al unei profesii caracterizată printr-o viziune care unea cunoașterea profundă a ceea ce a fost și s-a sedimentat istoric cu ceea ce era nou și își dovedea viabilitatea artistică. Cronica de teatru părasește tărâmul impresiilor sentimentale, subiective și nu o dată dictată de gesturi de prietenie și devine o analiză critică, profundă, intelectuală care încadra textul în evoluția genului și îi stabilea coordonatele



Mihai Ralea

actuale. Orator înăscut și desăvârșit, Ion Marin Sadoveanu a fost cel ce a inaugurat la noi conferințele experimentale, una din modalitățile care au contribuit esențial la formarea a ceea ce se numește **cultura teatrală**, realitate al cărei întemeietor a fost. Când în 1956 au fost reluate și Ion Marin Sadoveanu, din nou director al Teatrului Național din București, a apărut pe scena sălii Comedia (teatrul Odeon de astăzi), săli arhiple în urmăreare într-o tăcere religioasă incursiunile în lumea teatrului de demult, a originilor lui. Iar la sfârșit îl ovaționau ca pe un virtuos. Și era un virtuos al verbului plin de miez și de substanță, încercat de cunoștințe, alcătuit într-o limbă românească exemplară. Dar conferințele de la sala „Dalles”, de la Biblioteca Institutului Român pentru Relațiile Culturale cu Străinătatea din Bulevardul „Dacia”, unde am început să-l înțelegem pe ostracizatul Richard Wagner?

Ion Marin Sadoveanu a fost romancier. Romancier în adevăratul înțeles al cuvântului care nu s-a grăbit, dând la iveală acea capodoperă a literaturii române „*Sfârșit de veac în București*”, numai când totul a fost încheiat, finisat, slefuit până în cele mai mici amănunte. Romanul a apărut în martie 1944, când lumea românească era copleșită de desfășurarea războiului la hotarele țării noastre și de aceea, deși critica a fost elogioasă, romanul avea să intre mai târziu în conștiința publică. O dată cu „Sfârșit de veac în București”, epoca de culme a romanului românesc începută în 1920 cu „Ion” de Liviu Rebreanu se încheia în tonuri majore, somptuoase. Iar „Ion Sântu”, apărut treisprezece ani mai târziu – în ciuda unor inegalități – rămâne unul din romanele românești reprezentative.

Tudor Vianu a fost spirit constructiv prin excelență. Câte construcții n-a înălțat, fiind pionier pe multe tărâmur, dar ducând la perfecțiune ceea ce a început; de la filosofia

culturii, la estetică și la stilistică. Profesor prin excelență, om al catedrei care transmitea cunoștințele, lipsit de orice gesticulație spectaculoasă, urmărind limpezimea și temeinicia comunicării, Tudor Vianu te făcea partenerul unor călătorii minunate în timp și în spațiu fără să-ți creeze complexe.

Opera lui este alcătuită din lucrări care și-au dovedit rezistența în fața timpului. A citit și a meditat, a ascultat și a privit, a comunicat prin scris și prin viu grai, nu a refuzat nimic din ceea ce reprezenta pentru el o bucurie. Umanist și enciclopedist, Tudor Vianu ai reprezentat unul din pilonii formării conștiinței culturii românești, în spirit european, ai stabilirii unei scări a valorilor raportată la permanențele universale și nu la cele conjuncturale. „Idealul clasic” a fost farul gândirii sale, valoarea estetică, modul în care frumosul ne releva frumuseți stilistice, iar gândul ce se convertește în artă a reprezentat demersul său consecvent neîntrecut până astăzi.

La prima vedere un epicureu – cum îl caracteriza G. Călinescu – mai preocupat de succesul public și de demnitate, Mihai Ralea a fost la rândul său un constructor pe tărâm literar nu numai prin articolele și cronicile sale, ci și prin eseurile lui (Tudor Vianu, în comunicarea din care am citat, spune că „eseul” ca gen pătrunde în cultura noastră prin Mihai Ralea), prin contribuția la orientarea revistei „Viața Românească”, prin acea **explicare a omului** și prin așezarea la temelia aprecieri a noțiunii de **valoare**. Profesoratul a fost una din vocațiile lui. Filosofia și sociologia românească nu pot fi concepute fără contribuțiile substanțiale ale lui Mihai Ralea.

Au trecut cu toții pragul lui 23 august 1944. Mihai Ralea a îndeplinit funcții de ambasador în SUA între 1946-1948 (ca și Tudor Vianu la Belgrad în aceeași perioadă), a deținut demnități care mai de care mai onorifice. În 1963 îmi număra nu mai puțin de 11.

Ion Marin Sadoveanu a revenit greu în viața literară, cuvântul decisiv pentru reintegrarea lui l-a avut Petru Dumitru. Tudor Vianu, după o perioadă de marginalizare este ales în 1955 membru al Academiei Române și începe o carieră internațională, la UNESCO, participând la conferințe, colocvii, conferințe. Din se impuță astăzi „colaborarea” cu regimul, texte mai puțin fericite scrise de ei, pasaje care le-au fost introduse în unele conferințe și cărți. Dar cei ce le reproșează aceasta, am impresia că fiind contemporani cu ei, trăind o dată cu ei, n-au avut nici un fel de deschidere către lumea culturii, nu i-au ascultat niciodată, nu i-au citit **atunci**. N-au fost în sălile în care vorbeau, nu i-au ascultat la Radio, nu le-au frecventat cursurile, nu le-au citit articolele ca să vadă ce însemna prezența lor, să înțeleagă cum i-am înțeles noi, să facă diferența între ce se scria și cum se scria atunci și ce scriau și cum scriau cei amintii. Să înțeleagă strădania lor de a propaga prin toate mijloacele operele reprezentative ale culturii universale și românești. Acceptând chiar unele imixțiuni, făcând toate aceste concesii cu conștiința că numai astfel pot să propage tineretului – și nu numai lui – cultura marii culturi, să-i ofere modele care prin prezența lor să creeze acele contraforțe morale în fața invaziei de „cultură” sovietică și de „cultură” română „de tip nou”.

Gesturile lor, ale lui Tudor Vianu, Ion Marin Sadoveanu, Petru Cornarescu, Vladimir Streinu, Șerban Cioculescu Perpessicus, C. Noica, Anton Dimitriu au fost gesturi de adevărată rezistență spirituală datorită cărora nu doar am supraviețuit așa cum se spune, ci am afirmat primatul culturii universale și românești care și-a manifestat perenitatea în timp și peste orice timpuri. De aceea, în acest an, când se împlinesc patru decenii de când cei trei nu mai sunt printre noi, să ne gândim ce am însemnat cât au fost printre noi, pentru noi și pentru cei ce vor veni după noi. Să ne gândim că viața nu le-a fost senină, că au fost puși în fața unor dileme dureroase, dar și-au continuat cu tenacitate opera și acțiunea lor culturală.

Sărăcia din România și mirajul muncii în străinătate

Un recent **studiu al Comisiei Europene** pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă constată că „românii și bulgarii sunt cei mai săraci, frustrați și stresați dintre cetățenii Europei.” Că românii sunt cei mai săraci se știa. Rezulta clar și din raportul specialiștilor din Comisia guvernamentală Anti-Sărăcie, care evalua totuși, sărăcia ca pe un fenomen aflat pe o traiectorie descendentă în anul 2003, față de 2002, deși chiar și acum un sfert din populația țării trăiește sub pragul sărăciei.

Poate de aici și mistuitoarea lor dorință de a emigra, de a pleca să lucreze în străinătate, lipsa locului de muncă fiind sursa principală a stresului care le macină sănătatea. De aici și realitatea pusă în evidență în același studiu că, în realizarea unui standard de viață bun, pentru români esențiale sunt slujba, partenerul de viață și locuința, în timp ce pentru olandezi, de pildă, elementele cele mai importante sunt timpul liber, prietenii și capacitatea de a fi de folos altora.

O altă concluzie șocantă formulată în același studiu remarcă faptul că 59,1 % dintre românii care au o slujbă sunt stresați sistematic, fiind probabil prea obosiți, precizându-se că doar grecii sunt mai stresați decât românii, în timp ce în celelalte țări din Uniunea Europeană acest procent se situează sub 50 la sută.

În lista celor șapte bunuri esențiale pentru asigurarea unui standard de viață european, care include televizorul și autoturismul, dar nu și computerul și cuptorul cu microunde, românii se află pe ultimul loc, pe

această scară, lipsindu-le 2,92 la sută din aceste bunuri. Cât de mare este decalajul acesta între România și majoritatea țărilor din Uniunea Europeană, se poate vedea din gradul de depravare, care alternează între 0,22 % în Malta și 1,99 la sută în Portugalia. Poate așa se și explică faptul că românii și bulgarii sunt cei mai nemulțumiți în ceea ce privește condițiile de viață, mai exact doar 42 la sută dintre românii sunt mulțumiți, în vreme ce în statele U.E. gradul de satisfacție trece de 85 la sută.

Cele mai mari frustrări ale românilor sunt generate de sistemul de sănătate (doar 23 la sută sunt mulțumiți) și de veniturile realizate (numai 27 la sută se declară mulțumiți). Singurele surse aducătoare de mulțumiri sunt familia, casa și vecinii (peste 80 la sută din români sunt mulțumiți la aceste capitole).

Evaluările privind calitatea vieții românilor arată că aceștia sunt de 9 ori mai săraci decât cetățenii U.E. Raportul Organizației Mondiale a Sănătății clasează România pe penultimul loc între țările candidate la UE, din punctul de vedere al accesului la medicamente (după Bulgaria, Polonia și Cehia).

Același loc dezolant îl ocupăm și în ceea ce privește speranța de viață. În schimb, România are și ea un „atu” – este țara cu cele mai multe școli de manechine, are de trei ori mai multe sindicate (5038) decât media țărilor din U.E., fiind campioană în folosirea muncii la negru, astfel că din 10 milioane de persoane considerate active, doar 4 milioane sunt angajate legal.

Mirajul muncii în străinătate este întreținut, promovat chiar de autorități, care se mândresc cu o rată a șomajului de 7,6%, mult mai mică decât în

Spania și în Franța sau în alte țări europene, realizată într-o perioadă de restructurare a economiei naționale. Se omite însă faptul că în exodul de români plecați în străinătate sunt fie șomeri, fie angajați cu salarii de mizerie. Astfel, plantațiile de căpsuni din Spania, șantierele de construcții din Israel și din alte câteva țări, spitalele din Germania, cererea de asistente, companiile specializate în informatică din Canada și S.U.A. au adunat două milioane de români, care, în disperare au renunțat la venitul minim garantat, preferând drumul presărat cu riscuri al emigrației. S-a ajuns ca o familie de români din zece să aibă pe cineva la muncă în străinătate.

Banii trimiși acasă de cei ce lucrează în străinătate sunt bine-veniți, îmblânzind parcă și spectrul sărăciei. Nu întâmplător poate, premiul îi îndemna pe români să plece la muncă în străinătate, în întâlnirile cu locuitorii județului Mehedinți, încercând să demonstreze influența pozitivă a locurilor de muncă din afară asupra bugetului de stat și a economiei naționale. Chiar dacă și în străinătate mulți dintre conaționali plecați ajung să lucreze la negru, dar fără această soluție șomajul ar lua proporții îngrijorătoare. Nu este sub demnitatea nimănui să lucreze în străinătate, și alte țări au recurs la o asemenea soluție, atunci când s-a impus un ritm accelerat de creștere economică, spanioli, irlandezi, portughezi, polonezii și ei cunoscând povara grea a sărăciei, au recurs la exportul forței de muncă. Deci, există un precedent. Ca atare, să ne consolăm.

Între argumentele invocate se află liberalizarea pieței forței de muncă, ce va face ca, în curând, distincția dintre locurile de muncă interne și cele

externe să se diminueze foarte mult, asigurarea veniturilor personale de către cei plecați din țară, capacitatea de a susține familia și de a face investiții în țară și chiar schimbarea mentalității față de muncă, influențând acest proces.

Teama de a nu-și pierde slujba l-a îndemnat pe tânărul român, care a scăpat ca prin minune dintr-unul din trenurile sinucigaș de Madrid, să alerge spre autobuzul care-l ducea la serviciu, în loc să-și caute rudele, prietenii, să vadă ce s-a întâmplat, exprimi o schimbare de mentalitate, nu? Era vorba de un tânăr intelectual, fost actor la Sf. Gheorghe, al cărui exemplu a fost mult mediatizat, care avea un salariu cu mult sub cel decent și care nu putea cu nici un preț să rateze această șansă.

Se face însă abstracție de o altă realitate, și anume de faptul că cea mai afectată categorie socială de sărăcie sunt copiii – o treime din totalul copiilor din România – și tinerii cu vârsta până la 24 de ani. Or, în programele anti-sărăcie, măsuri care să garanteze diminuarea acestui flagel degradant, care le marchează viața, reprezentând sursa unei traume psihice de durată, să le acorde o protecție socială specială, nu sunt prea consistente, aceștia îngroșând rândurile generației de sacrificii. Poate vor fi și ei îndemnați să meargă la muncă în străinătate. Ar fi o singură alternativă, deocamdată, certă, în așteptarea școlilor de reconversie profesională, apte să ofere mai multă flexibilitate pe piața muncii.

Adela DEAC

PROFESORII NOȘTRI ȘI CĂRȚILE LOR

Remarcabilă cuprindere practică și teoretică a tehnologiilor moderne

Prof. univ dr. docent Aron POPA

Viața social-economică și toate tipurile de sisteme productive sunt dominate de configurația, conținutul și rolul tehnologiilor diseminate în operații, activități și acțiuni ce vizează obținerea de produse, bunuri și servicii.

În practică, mulțimea disciplinelor științifice și a tehnologiilor se află sub incidența dezvoltării și influențării reciproce prin reformulări generate de noutăți. Factorul „intensitate a schimbărilor” este variabil, în mod obiectiv, între grupe de științe și tehnologii.

În ultima parte a secolului XX, tehnologiile au produs chiar mutații ontologice, respectiv au determinat unele modificări ale structurii și condiției umane.

Noile tehnologii, prin implicațiile lor, influențează deja practicile social-istorice, afectând atât viitorul individual, cât și cel colectiv. Tehnologiile se regăsesc în diferite activități și arii social-productive, cum sunt: transporturi, comunicații, management, cercetare etc., având semnificații algoritmice de maniere, proceduri, fel de a executa, trasee, traiectorii, fel de derulare ș.a.

Studiul tehnologiilor cu referire la domeniul clasic, modern și cel neconvențional determină

necesitatea precizării conținutului noțiunii de „tehnologie”.

În gândirea economico-științifică sunt deja emise o mulțime de formulări ale cuvântului „tehnologie”, majoritatea încărcate de semnificații actualizate, teoretice și practice.

Manualul d-nei **Maria Gâf-Deac** are rol preponderent de cuprindere practică și teoretică a cunoștințelor tehnologice. Cartea constituie o relatare modernă, în viziune originală, a temelor și subiectelor actuale în sfera preocupărilor productiv-economice din lumea contemporană în România și pe plan mondial.

În acest context, prin manualul universitar de față, studiul tehnologiilor, cu accent pe cele moderne și neconvenționale, se realizează în manieră cu totul nouă în România, prin examinarea originală efectuată de către autoare a elementelor aparținând științei procedurilor și mijloacelor de transformare a materialelor, energiei și informațiilor în produse sau servicii.

Într-un cadru academic de excepție, așa cum este cel oferit de Universitatea *Spiru Haret* în mod generos, se identifică remarcabila ocazie – deopotrivă pentru profesori și studenți – de afirmare constructivă și profesionistă în sistemul căutărilor științifice.

UN CREZ DE NECLINTIT

Este, probabil, un fapt întâmplător că o lucrare remarcabilă, precum *Gh. Brătianu, filosof al istoriei*, apare la Grupul Editorial „Litera Internațional”, cu sediul central la Chișinău, în Republica Moldova. Dar o întâmplare plină de semnificații. Știut fiind că istoricul român de talie europeană, **Gheorghe I. Brătianu**, a fost condamnat, după invazia trupelor sovietice în România, și a murit în închisoarea de la Sighet, la numai 55 de ani, pentru faptul de a fi demonstrat, în lucrări de înaltă tinută științifică și cu argumente și astăzi de necontestat, caracterul românesc al Basarabiei străbune și drepturile inalienabile ale României asupra acestui ținut, rupt din trupul Moldovei lui Ștefan cel Mare în anul 1812, ca preț al înțelegerilor vremelnice, survenite între două dintre imperiile coteropitoare cu care se învecinau români. Potrivit mărturiei cardinalului Alexandru Todea, încarcerat și el la Sighet, unde l-a întâlnit pe Gh. I. Brătianu, istoricul s-a îmbolnăvit grav la începutul anului 1953, și a murit, prin agravarea bolii, în celula 71, în chiar ziua onomastică de 23 aprilie 1953.

Într-un stat democratic, cum este și România, fiecare echipă guvernamentală are dreptul să încheie alianțe, înțelegeri, protocoale de colaborare pe oricare dintre temele ce i se pare că slujesc interesele fundamentale ale țării. Pentru că într-un stat democratic, electoratul este cel care urmează să aprobe sau, dimpotrivă, să sancționeze drastic inițiativele guvernamentale, în funcție de reușita sau nereușita lor. Dar până la momentul unei asemenea decizii, în fiecare stat democratic au loc analize și dezbateri menite să pună în lumină textul, contextul, dar și subtextul respectivelor alianțe, consecințele lor imediate și cele pe termen lung. Aici, rolul mass-media este capital și tocmai de aceea mijloacele de informare în masă sunt considerate ca reprezentând o mare putere în stat. Cu precădere o **putere morală**. Pentru că, altminteri, în planul corecțiilor operaționale, nu întotdeauna factorii de putere acordă atenția cuvenită intervențiilor presei.

Din toată această perspectivă îmi permit să remarc faptul că între actualul guvern al României și Uniunea Democrată a Maghiarilor din România (UDMR) a fost încheiat un nou protocol de colaborare pentru anul 2004. În virtutea acestei înțelegeri, guvernul actual își asigură majoritatea parlamentară, care-i permite să-și pună în aplicare legală hotărârile

Tocmai această trăsătură, ținând de filosofia istoriei, este cercetată în cartea de față și înălțul merit al autorului, Pamfil Nichițelea, cadru didactic la Facultatea de Filosofie și Jurnalism a Universității *Spiru Haret*, este de a fi efectuat analiza exhaustivă a lucrărilor lui Gheorghe Brătianu din care a extras aspecte cu caracter teoretic, filosofic, referitoare la gândirea, concepția și metodele istoricului. Astfel încât ipoteza de la care a pornit această lucrare a devenit certitudine, în sensul că opera lui Gh. I. Brătianu „degajă datele unei viziuni teoretice de ordin general – filosofic, care se concretizează, în dese rânduri, în unele idei și concepte elaborate și aplicate ca atare. El a reflectat continuu asupra obiectului său de studiu, asupra procesului cercetării istoriei și semnificațiilor acesteia, asupra multiplelor aspecte metodologice și gnosologice ale științei istorice”. Pe baza acestei conchizii apare limpede faptul că Gh. I. Brătianu își continuă maeștrii – A.D.Xenopol, B.P.Hasdeu, Nicolae Iorga, Vasile Pârvan – și poate fi revendicat asemenea lor inclusiv de istoria filosofiei.

Iar asemenea concluzii sunt cu atât mai interesante și suscită o reflecție de anvergură cu cât ele se întemeiază pe o amplă cercetare analitică, incluzând deopotrivă lucrări de amplă sinteză, dar și studii, raportate, dări de seamă, însemnări ce oferă puncte de sprijin pentru schițarea concepției istorico-filosofice de care Gh. I. Brătianu a fost călăuzit. Sprijinul cel mai bun, în acest vast demers de reconstituire a concepției istoricului filosof, vine din faptul că scrisul lui Gh. I. Brătianu depășește condiția tradițională a istoricului, se sprijină pe reflecția profundă asupra evenimentelor înfățișate, astfel încât, în ultima analiză, el vorbește mai degrabă ca un metacritic. Pe bună dreptate subliniază Pamfil Nichițelea că tocmai „această capacitate a reflexivității, la care se adaugă interesul pentru cercetarea multidisciplinară, pentru istoria «totală» și metoda comparativă

PROTOCOLUL DE COLABORARE ÎNTRE TEXT, CONTEXT ȘI SUBTEXT

Într-un stat democratic, cum este și România, fiecare echipă guvernamentală are dreptul să încheie alianțe, înțelegeri, protocoale de colaborare pe oricare dintre temele ce i se pare că slujesc interesele fundamentale ale țării. Pentru că într-un stat democratic, electoratul este cel care urmează să aprobe sau, dimpotrivă, să sancționeze drastic inițiativele guvernamentale, în funcție de reușita sau nereușita lor. Dar până la momentul unei asemenea decizii, în fiecare stat democratic au loc analize și dezbateri menite să pună în lumină textul, contextul, dar și subtextul respectivelor alianțe, consecințele lor imediate și cele pe termen lung. Aici, rolul mass-media este capital și tocmai de aceea mijloacele de informare în masă sunt considerate ca reprezentând o mare putere în stat. Cu precădere o **putere morală**. Pentru că, altminteri, în planul corecțiilor operaționale, nu întotdeauna factorii de putere acordă atenția cuvenită intervențiilor presei.

Din toată această perspectivă îmi permit să remarc faptul că între actualul guvern al României și Uniunea Democrată a Maghiarilor din România (UDMR) a fost încheiat un nou protocol de colaborare pentru anul 2004. În virtutea acestei înțelegeri, guvernul actual își asigură majoritatea parlamentară, care-i permite să-și pună în aplicare legală hotărârile

Însemnări

va funcționa, începând cu anul viitor de învățământ, o secție cu predare exclusiv în limba maghiară, unde vor fi primiți ca studenți numai tineri maghiari, pe un număr de locuri dinainte stabilit. Astfel încât este posibil ca, la concursul de admitere organizat pentru această secție maghiară, reușita să fie obținută cu o medie mult inferioară celei a candidaților de la secția română. Nici acest aspect, să zicem, n-ar șoca prea mult câtă vreme România este cunoscută pentru marile ei **discriminări pozitive** acordate minorităților lingvistice și grație cărora minoritarii ajung să aibă drepturi mai multe, mai mari și mai sigure decât au românii.

Imoral mi se pare a fi, în primul rând, un alt aspect: anume faptul că nici UDMR și nici guvernul român nu suflă o vorbă despre **costurile reale** ale acestei înțelegeri protocolare. Să fie asemenea costuri de-a dreptul exorbitante? Este foarte posibil. Oricine este familiarizat cu structura învățământului superior știe că înființarea unei secții noi, într-o altă limbă de predare, cere, în mod obligatoriu, înființarea de catedre speciale autonome, organizarea de laboratoare pentru noul profil, editarea de manuale, tratate și alte lucrări universitare



Lucrarea corespunde programei analitice aferente disciplinei *Tehnologii moderne* și se adresează studenților de la facultățile Finanțe și Bănci și Management Financiar-Contabil, cercetătorilor, proiectanților, managerilor de firme și din diferite instituții productiv-economice, laboratorilor de strategii, precum și tuturor aceluia care dețin și exploatează tehnologii.



aveau să-l conducă pe istoricul român la un mod propriu de a gândi istoria și la formularea unei noi perspective de interpretare a trecutului. Toate acestea formează un tip de filosofie a istoriei, aceea a teoriei sintezei, care era în spiritul direcțiilor înnoitoare ale vremii și care rămâne și azi una din tendințele dominante ale gândirii istorice”.

Toate cele cinci capitole ale lucrării și îndeosebi cel de al treilea (*Teoria sintezei în concepția lui Gheorghe I. Brătianu*) oferă argumente în sprijinul concluziilor de mai sus. Argumente cărora Pamfil Nichițelea știe să le confere atât forța demonstrației riguroase, cât și o anumite sensibilitate. Grație acestor însușiri, *Gh. Brătianu, filosof al istoriei* se citește cu interes și cu plăcere.

Mihai IORDĂNESCU



Frescă din *Albumul Mănăstirea Horezu*

Invitație pentru studenți

EXPOZIȚIA MICLEA

la Muzeul Național Cotroceni

Ion Miclea se prezintă publicului Muzeului Național Cotroceni cu o expoziție intitulată „Cărțile și fotografiile mele”. Este o restituire după 4 ani de la plecarea lui dintre noi. **Ioan Grigorescu**, cel care l-a prezentat pe artist, l-a numit „Omul cu ochi de vrăjitor”:

„Sunt tot mai convins că artistul posedă un al treilea ochi. Există oameni care, privind o dată cu noi viața, observă întotdeauna ceva în plus, insesizabil și totuși esențial. Avem nevoie de ochiul lor pentru a descoperi dimensiunea emoțională a lucrurilor, mișcarea ce ne-a scăpat, culoarea pe care n-am surprins-o, tonalitatea nepercepută. Pentru Ion Miclea, cel de-al treilea ochi este obiectivul fotografic. E ochiul unui vrăjitor stăpân pe fracțiunea infinitesimală de timp când vârful arătătorului primește ordinul de a apăsa pe declanșator. Un declic mai scurt decât clipa, și ochiul lui a reținut imagini surpriză din spectacolul vieții.

Pentru Miclea , fotografia este o stare de spirit. Este viață. Este gând.

S-a spus despre el că „este un artist sensibil și pătimaș care fotografiază cu inima”.

Ion Miclea s-a născut la 20 noiembrie 1931 la Cluj. Și-a dat licența la Facultatea de Chimie a Universității din Cluj în anul 1954 și a intrat prin concurs la ziarul *Făclia*, unde își începe cariera de jurnalist, reporter și fotograf. Pasiunea din adolescență devine o profesie în care se realizează cu strălucire. În anul 1960 este angajat prin concurs de George Ivașcu la *Contemporanul*, unde lucrează până în 1990, când părăsește redacția, continuând să lucreze pe cont propriu.

Realizează nenumărate reportaje și în 1963 publică primul său album cu *Eroii fabulelor*, cu un comentariu în versuri al poetului Ion Brad.

Urmează albume importante de istorie și arheologie românească: *Dulce Bucovina, Dobrogea, Columna, România – pământuri eterne, Civilizație milenară, Strămoșii românilor, Iașii Marilor Iubiri, Brâncuși la Târgu – Jiu, România Antiqua*.

Tezaure transilvane, Delta Dunării. Călătorește mult și fiecare călătorie devine un album de impresii despre țări și civilizații, despre orașe și oameni: Elada, Persepolis, Egiptul faraonilor, Castelele Rinului, Africa, Statele Unite ale Americii, Pekin, Paris, Roma, Istanbul, Leningrad (Sankt – Petersburg).

„Ion Miclea și-a propus să traducă pentru noi în limbajul artei fotografice frumusețea și intensitatea imaginilor de marmură peste care au trecut secolele. A făcut-o, alegând contraste puternice, jocuri de alb și negru, nuanțe de trecere între lumină și întuneric. Omul unei arte moderne selectează și alternează imaginile care, într-o viziune contemporană, ne par cele mai sugestive și mai nepieritoare.

O carte plină de imagini ne rămâne întotdeauna la îndemână și putem să revenim mereu la ea în ceasurile noastre de răgaz”.

Zaharia Stancu



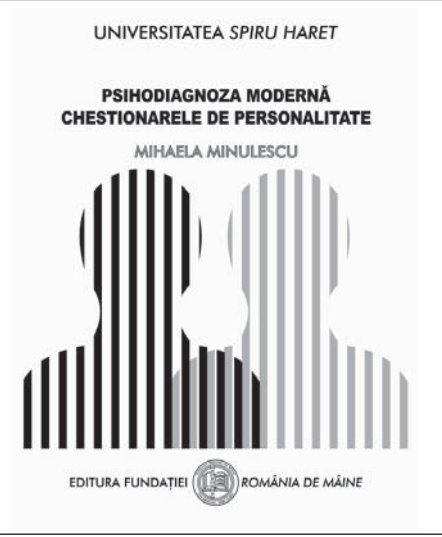
„De data aceasta obiectivul aparatului fotografic al lui Ion Miclea e ținut spre trecutul îndepărtat ... Temelia albumului nu este timpul cu scurgerea lui neîntreruptă, ci spațiul țării noastre cu străvechicia și indestructibilitatea lui unitate.

Înstruindu-ne, Albumul ne aduce aminte de ceea ce noi înșine eram odinioară. Imaginile lui Ion Miclea ne încântă și ne emoționează”.

C. Daicovicu



Imagini din albumul *Columna*



Mihaela Minulescu
Psihodiagnoza modernă. Chestionarele de personalitate



Liana-Rodica Repeteanu
La littérature française du XIXe siècle par les textes



Florian Tănăsescu
Doctrină și instituții politice



Andreea Vlădescu
Spirit european în confruntări dramaturgice autohtone



Mariana Elena Balu
STATISTICĂ pentru marketing și comerț exterior



Consultație pentru studenți

Lucrarea de licență

Oportunitatea unei preocupări

Selectarea temei

Alegerea temei unei lucrări de licență este o opțiune care trebuie formulată cu maturitate și discernământ, din ea rezultând perspectivele de succes – în cazul unei alegeri inspirate, sau eventualele eșecuri – în cazul unei alegeri inoportune, neadecvate.

Tema lucrării de licență se alege dintr-o listă (*tematica lucrării de licență*), care cuprinde mai multe teme orientative propuse de cadrele de specialitate din cadrul unei facultăți. Tematica este stabilită de cadrele didactice, iar după aprobare se aduce la cunoștință studenților prin diverse mijloace: afișare, comunicare, broșuri, ziare sau reviste, editate de facultate etc. Selectarea unei teme dintr-o listă prestabilită prezintă avantajul obținerii mai rapide a structurării temei, a formulării titlului lucrării de licență, precum și avantajul acceptării din partea celor abilitați sa aprobe opțiunile studenților.

De asemenea, tema poate fi o propunere care vine din partea studentului. Adoptarea unei formulări proprii a temei lucrării se adresează, în principal, studenților care și-au construit o sferă de preocupări de studiu și de cercetare științifică, pentru care doresc o recunoaștere profesională. O astfel de decizie solicită studentului responsabilități suplimentare, pentru că propunerea temei trebuie să convingă factorii de decizie asupra fezabilității acesteia.

Opțiunea proprie a studentului pentru un anumit titlu al lucrării poate fi considerată fundamentată, dacă respectă următoarele **criterii de validare**:

- relevanța temei**, atât din punct de vedere teoretic, cât și practic - orientarea temei abordate către problemele de fond ale domeniului ales;
- actualitatea temei** - orientarea temei către aspectele prioritare ale cercetării și practicii economice dintr-o anumită perioadă de timp, către aspectele de bază pentru prezentul și viitorul domeniului studiat;
- specificitatea temei** - posibilitatea delimitării clare, în vederea tratării adecvate;
- concordanța între exigențele temei și posibilitățile autorului** de a le răspunde în mod adecvat - presupune concordanța temei alese cu profilul de învățământ în cadrul căruia studentul s-a pregătît. Acest criteriu este respectat dacă tema pentru care s-a optat prezintă complexitatea unei cercetări individuale, iar eforturile de realizare permit finalizarea în termenul stabilit.

Este recomandat ca tema lucrării de licență să fie aleasă dintre materiile de specialitate studiate în timpul anilor universitari sau din domeniul în care absolventul dorește să profeseze în viitor. Alegerea temei este o decizie proprie a absolventului și trebuie să reprezinte una dintre problemele esențiale ale domeniului sau sectorului ales de către autorul lucrării.

Studentul sau absolventul poate opta pentru o anumită temă pe care a abordat-o și a susținut-o în anii universitari, în activitatea științifică: sesiuni de comunicări și simpozioane, lucrări elaborate la seminarii, referate, diverse studii de caz, participarea la activități practice, în țară și/sau străinătate, sondaje, experiențe etc.

Opțiunea autorului pentru o anumită temă trebuie să aibă anumite motivații, să rezulte din convingerea studentului că aceasta este cea mai bună alegere și să dețină cel puțin cunoștințe minime asupra domeniului din care face parte tema.

Cu alte cuvinte, tema se alege în funcție de anumiți factori:

- specializarea obținută în ultimii ani de studii;*
- activitatea desfășurată deja sau preconizată a fi desfășurată de student după absolvire;*
- cadrul didactic coordonator;*
- aptitudinile personale ale studentului;*
- posibilitățile existente de studiu sau posibilitățile de documentare teoretică și practică;*
- temele din lista propusă;*
- preferința studentului pentru un capitol sau domeniu studiat.*

Tema trebuie să țină seama de specificul instituției de învățământ superior absolvită și, implicit, de specializarea urmată de student și pe care și-a însușit-o în ultimul / ultimii ani de studenție.

Este indicat ca tema să se aleagă împreună cu cadrul didactic coordonator, deoarece colaborarea în vederea realizării lucrării de licență trebuie să fie cât mai eficientă și armonioasă, deci întâi se alege coordonatorul. Studentul poate propune o temă sau o poate alege împreună cu coordonatorul. Tema poate fi rezultatul experienței din perioada de practică, iar studiul de caz se va referi la locul unde studentul a efectuat practica.

Tema poate fi sugerată de coordonator, dar într-un asemenea mod încât să îl determine pe student să creadă că el a venit cu propunerea.

De asemenea, cunoștințele din domeniu, înclinațiile și aptitudinile studentului-autor sunt semnificative, acesta trebuind să aleagă o temă care îi permite să își pună în valoare toate cunoștințele și deprinderile însușite, dar și aptitudinile, talentul și celelalte calități personale.

Tema aleasă poate fi un subiect de care autorul a fost interesat, care i-a plăcut și l-a studiat în profunzime, dar poate fi ceva mai nou care necesită o documentare prealabilă, cum ar fi: problematici care fac obiectul aderării la Uniunea Europeană; analiza factorilor care favorizează corupția și a posibilităților de diminuare și/ sau eradicare a acestora etc.

Lucrarea trebuie să cuprindă tot ce e mai bun și tot ce poate oferi studentul, iar tema trebuie să prezinte o reală importanță teoretică și practică, eventual o nouate în domeniu.

Studentul trebuie să trateze cu multă seriozitate tema aleasă pentru lucrare, să analizeze toate implicațiile generate de această temă, deoarece după anunțarea ei nu este recomandată modificarea temei. Oricum, ar fi o pierdere de timp să înceapă studiul pentru o temă, apoi să o abandoneze și să înceapă iar de la zero. Tema are o mare influență asupra succesului sau insuccesului la susținerea lucrării de licență.

Autorul trebuie să țină cont și de documentația pe care o are sau la care poate avea acces, dar și de faptul că trebuie să stăpânească foarte bine termenii de specialitate, dar și idei, teze etc.

Coordonatorul științific

Coordonatorul poate fi ales dintre cadrele didactice cunoscute cu care studentul a avut o relație de colaborare, a lucrat la diferite proiecte împreună, deci deja există o relație bazată pe respect, pe comunicare armonioasă, organizată într-un spirit de echipă. Coordonatorul ales poate fi cel cu care studentul a participat activ la pregătirea și computerizarea unor

materiale editate anterior. Astfel de activități, precum și participarea la sesiuni de comunicări științifice, simpozioane, mese rotunde au rolul de a ajuta la elaborarea lucrării de licență și la susținerea ei cu succes.

Coordonatorul lucrării de licență poate fi cel care a predat cursurile la disciplina cea mai bine însușită sau la care studentul a asistat cu plăcere, deci față de care studentul manifestă admirație, recunoștință și respect.

Cadrul didactic ales coordonator trebuie să aibă o reputație bună, să fie recunoscut și respectat pentru activitatea sa didactică și științifică, să aibă o activitate curentă în mediul didactic-științific, să fie bine informat și să-i poată oferi studentului noutățile din domeniul cercetat.

Coordonatorul poate fi cadru didactic din unitatea de învățământ la care studentul urmează cursurile sau în alta, poate avea activate în țară și/sau în străinătate. Dar indiferent de unde este și unde își desfășoară activitatea cadrul didactic, între acesta și student trebuie să se stabilească întâlniri, să se dezvolte o colaborare sistematică și eficientă.

Se pot alege chiar doi coordonatori, astfel fiind creată posibilitatea existenței unei echipe de lucru compacte, care să acopere o arie mai largă de cunoștințe, ducând la elaborarea unei lucrări mai complexe.

Coordonatorul științific are un rol deosebit de important atât în alegerea temei, cât și în elaborarea lucrării de licență. De regulă, alegerea coordonatorului științific este condiționată, în mod esențial, de relația sau de comunicarea pe care absolventul a avut-o cu profesorul universitar respectiv, pe parcursul studiilor. O dată ales, coordonatorul științific îndrumă și controlează derularea întregului proces de elaborare a lucrării de licență.

Este recomandat să existe un program de consultații al coordonatorului stabilit, comunicat direct și afișat pentru ca studentul să poată obține îndrumările necesare în timp util și permanent. Trebuie să se evite situațiile în care lucrarea nu poate fi finalizată conform graficului cuprins în calendar.

Facultatea de Management Financiar-Contabil

Lector univ. dr. Marinică DOBRIN

Lucrarea de licență poate fi definită ca fiind lucrarea scrisă care înglobează toate cunoștințele acumulate, priceperile și deprinderile însușite în perioada de instruire, elaborată sub îndrumarea profesorului coordonator și care poartă amprenta personală a gândirii, a aptitudinilor, talentului și inteligenței tânărului absolvent, întocmită la terminarea studiilor universitare.

Scopul final al lucrării de licență este de a impresiona prin stil și mod de prezentare convingătoare, de a obține nota maximă, dar și recunoașterea profesională a autorului, iar aceasta nu trebuie deloc neglijată când se alege coordonatorul lucrării.

Atunci când un student își alege coordonatorul nu trebuie să uite că succesul sau insuccesul său îi poate aparține lui, dar și profesorului.

Pentru înlesnirea dialogului studenți – cadre didactice și pentru o cât mai bună informare, se poate pune la dispoziția celor interesați un site pe Internet, care poate fi consultat în orice moment și în orice perioadă.

Tot ce s-a spus până acum nu are scopul de a diminua rolul profesorului în activitatea didactică, ci, dimpotrivă, de a accentua importanța acestuia, care trebuie să fie un bun specialist, coordonator și pedagog. Profesorul trebuie să caute și să găsească continuu modalități de motivare internă și externă pentru a menține viu interesul studenților pentru studiu, dar și pentru elaborarea unei lucrări de licență interesantă. Astfel, el trebuie să dirijeze în așa fel activitatea didactică încât studentul să nu aibă impresia că i se impune studiul, ci că el are inițiativa și că vrea să realizeze de bună voie acea activitate, că îi place ce face, că se simte motivat în munca sa.

Din considerentele arătate, rezultă că acceptarea de către un coordonator științific a îndrumării unei anumite lucrări de licență nu înseamnă acordarea a priori a girului său asupra rezultatelor obținute de autorul lucrării la finele perioadei de elaborare. Avizarea și notarea de către coordonatorul științific, a versiunii finale a lucrării de licență se bazează pe o evaluare exigentă, de ansamblu, a conținutului și formei acesteia; pentru studenții mai puțin apți să elaboreze o lucrare corespunzătoare, este de preferat ca ea să fie respinsă de coordonatorul științific, decât să se ajungă la situația, evident mai neplăcută, de a fi respinsă de membrii comisiei cu ocazia susținerii publice.

Relația dintre autorul lucrării și coordonatorul științific

Așa cum am precizat anterior, relația dintre autorul lucrării de licență și coordonatorul științific trebuie să se azeze, în primul rând, pe o bună comunicare bazată pe respect reciproc. Rezultă că **relația dintre autor și coordonator trebuie să se bazeze pe respect, pe dialogul deschis, pe înțelegere, colaborare, iar orgoliul și prejudecățile trebuie să lipsească.** Această legătură are o importanță deosebită, condiționând în mod direct calitatea lucrării de licență și, implicit, rezultatul obținut de către absolvent după susținere.

Relația dintre coordonatorul științific și autorul lucrării are drept scop sprijinirea acestuia din urmă în activitatea de cercetare științifică. Profesorul îndrumător nu trebuie privit de către student ca un eventual coautor al lucrării, rolul lui limitându-se la a-l îndruma cum să-și organizeze munca și să lucreze individual.

Cadrul didactic trebuie să-l ajute pe student în alegerea temei, a surselor de date, a bibliografiei, în stabilirea planului,

în organizarea activității de elaborare a lucrării și să-l îndrume la fiecare pas. Este foarte important ca inițiativa și capacitatea de creație a autorului să nu fie ignorate, ci stimulate. Coordonatorul nu trebuie să îi dea de-a gata autorului părți din lucrare, dar poate să-i sugereze acestuia accesul la diferite surse de informații, să-i însușe anumite puncte de vedere, să-l ajute când are dificultăți, dar întreaga lucrare trebuie să treacă prin filtrul gândirii studentului și să fie realizată de acesta.

Coordonatorul științific orientează demersul de cercetare al studentului, validează opțiunile tematice, recomandă căile de urmat și soluțiile de adoptat pe parcursul elaborarii lucrării de licență. De asemenea, el controlează modul de desfășurare al lucrării, asigurând mobilizarea potențialului de cercetare al autorului pentru realizarea unei contribuții proprii.

Activitatea de îndrumare a **coordonatorului** poate fi sintetizată astfel:

- să întocmească, împreună cu autorul planul lucrării, iar pe baza acestuia calendarul cu toate etapele de documentare și cu termenele de realizare;
 - să controleze periodic modul în care studentul a respectat planul de lucru;
 - să verifice structura lucrării întocmită de student, realizând corecturile necesare și sugerându-i acestuia modalitățile de îmbunătățire;
 - să verifice calitatea părților componente ale lucrării, făcând observații de corectare sau de refacere;
 - să avizeze forma finală a lucrării de licență și să o propună spre susținere, numai dacă aceasta răspunde tuturor exigențelor.
- În ceea ce privește obligațiile **studentului** sau **absolventului**, acestea se pot rezuma astfel:
- să ia legătura cu profesorul îndrumător și să-i prezinte tema aleasă pentru lucrarea de licență și motivațiile cu privire la tema respectivă;
 - să elaboreze, împreună cu profesorul universitar, planul lucrării pe care trebuie să-l respecte;

din experiența sa cu ceilalți studenți. Astfel, absolventul trebuie să învețe să se prezinte, să folosească inteligent gestică precum și avantajul pe care i-l oferă vârsta și capacitatea gândirii, psihologia etc.

În cartea sa, din 1937, „*Gândiți și vă îmbogățiți*”, marele scriitor și educator Napoleon Hill sublinia faptul că munca de echipă între spirite asemănătoare este cel mai puternic motor al împlinirii umane.

Calendarul elaborării

În vederea elaborării lucrării de licență este necesar ca studentul să întocmească, de comun acord cu îndrumătorul științific, un program de lucru, privind etapele de realizare, documentare și susținere a lucrării de licență.

Măsurile esențiale pe care studentul trebuie să le aibă în vedere, pentru elaborarea programului ideal, pot fi sintetizate astfel:

- să folosească eficient timpul pe care îl are la dispoziție;*
- să planifice ce are de făcut;*
- să organizeze ce trebuie făcut;*
- să evalueze ceea ce a făcut.*

Datorita cerințelor complexe pe care trebuie să le întrunească lucrarea de licență, programul de elaborare necesită un efort îndelungat și sistematic, cuprinzând:

- studiu teoretic;
 - studiu practic, cu investigații pe teren;
 - analize, experimente, strategii, precum și verificarea veridicității informațiilor.
- Altfel spus, elaborarea programului ideal are la bază mai multe aspecte care trebuie luate în considerare, și anume:
- stabilirea problemelor de rezolvat;
 - stabilirea priorităților de rezolvare a acestor probleme;
 - evitarea supraaglomerării programului zilnic;
 - fixarea problemelor complexe, atunci când mintea este mai clară și activă;
 - stabilirea de termene-limită și respectarea riguroasă a acestora.

Un factor esențial în utilizarea ineficientă a timpului alocat elaborării și susținerii lucrării de licență este **stresul**. Acesta are cauze multiple, dintre care cele mai importante sunt:

- un eveniment nedorit din familie;
- un eveniment neașteptat;
- supraîncărcarea programului zilnic;
- lipsa documentației și materialului informativ pentru elaborarea lucrării de licență;
- relațiile cu persoanele cu care studentul intră în contact și, în special, cu îndrumătorul lucrării;
- condițiile de studiu.

Stresul duce la neîndeplinirea programului stabilit, deoarece studentul este preocupat și neatent, neputându-se concentra asupra a ceea ce este important. Pentru a avea un program ideal, nu trebuie neapărat înlăturat stresul (este chiar imposibil), ci doar prevenit.

Pentru ca lucrarea de licență să fie finalizată în timp optim și pentru a evita intrarea studenților în panică sau în criză de timp, este necesar să se elaboreze, pe baza planului lucrării, un calendar al activității de cercetare, elaborare, corectare și susținere a lucrării de licență, care să cuprindă termenele până la care trebuie întocmită fiecare parte, respectiv capitol, subcapitol al lucrării.

*Ținând cont că un **program** se referă la planul de activitate în care sunt precizate etapele pentru o anumită perioadă, programul ideal nu este umul standard, ci el este personalizat, ținând cont de prioritățile fiecărui, de preocupările și de activitățile cotidiene, de capacitatea de însușire a cunoștințelor, de capacitatea de prelucrare și de sintetizare, de aptitudinile și înclinațiile fiecărui autor, dar nu în ultimul rând și de programul coordonatorului.*

Programul pentru elaborarea lucrării mai trebuie să țină cont de orarul școlar, de alți factori personali, sociali și familiali, să nu existe perioade supraîncărcate și perioade cu goluri în activitate.

Pentru ca lucrarea de licență să fie finalizată în timp optim și pentru a evita intrarea studenților în panică sau în criză de timp, este necesar să se elaboreze, pe baza planului lucrării, un **calendar** al activității de cercetare, elaborare, corectare și susținere a lucrării de licență, care să cuprindă termenele până la care trebuie întocmită fiecare parte, respectiv capitol, subcapitol al lucrării.

Studentul trebuie să se încadreze în termenele stabilite pentru prezentarea părților din lucrare coordonatorului, iar în final, să depună și să susțină lucrarea, conform datelor stabilite de conducerea universității.

Respectarea termenelor scadente are un rol important atât în activitatea de elaborare și susținere a lucrării de licență, cât și în aceea și de verificare a capacității de a fi punctual a studentului. Acesta trebuie să învețe că a fi punctual este o mare calitate dorită de toți oamenii și că el trebuie să profite astfel încât să transforme punctualitatea într-un avantaj al său.

Calendarul elaborării este etapa ulterioară stabilirii planului lucrării. Acesta are un rol important pentru a evita perioadele de timp aglomerate. Acesta presupune fixarea unor date pentru realizarea documentării, elaborării fiecărui capitol din lucrare, inclusiv perioadele la care, de comun acord cu coordonatorul, se va verifica fiecare capitol.

Calendarul trebuie elaborat după stabilirea obiectivelor, după ce s-a schițat planul întregii activități necesare elaborării lucrării, ținând cont și de perioada necesară refacerii părților verificate. De asemenea, în schițarea timpului pot fi întâlnite suprapuneri de activități, cum ar fi documentarea teoretică – în bibliotecă – și documentarea pe teren sau verificarea unei părți din lucrare de către cadrul didactic și documentarea studentului pentru elaborarea următoarei părți.

Este important să se respecte calendarul odată fixat și să nu existe modificări majore, fiind admise totuși anumite schimbări, pentru ca lucrarea de licență să fie încheiată la termenul de scadență propus și să aibă consistența și coerența preconizate.

În încheiere, îl cităm pe Octavian Goga: „Din muguri amari înfloresc potire grele de nectar”.

Filme la tvRM

Joi, 1 aprilie 2004, ora 19

Marina militară în războiul din Golf

Un documentar document ... Un film valoros pentru imaginile filmate în mijlocul acțiunii. Acest film clarifică rolul și importanța prezenței marinei militare în conflictul armat din Golf.

Sâmbătă, 3 aprilie 2004, ora 21

GLISSANDO

Producție a Casei de filme Trei – Centrul de producție cinematografică București, 1983.

Adaptare liberă a nuvelei „Omul din vis” de Cezar Petrescu.

Scenariul și regia. Mircea Daneliuc

Din distribuție: Ștefan Iordache, Tora Vasilescu, Ion Fiscuteanu

Pornind de la o sursă literară mai puțin cunoscută, autorul reconstituie istoria alienării unui împătimit al jocurilor de noroc, obsedat – în egală măsură – de imaginea unui bărbat al cărui chip îl însoțește halucinant. Joc permanent între vis și realitate, „povestit” cinematografic de iconoclastul și – încă de pe atunci – controversatul regizor Mircea Daneliuc, filmul îi prilejuiește lui Ștefan Iordache unul dintre rolurile sale de referință.

Pornind de la scrisori și telefoane primite la tvRM

La un post de televiziune străin, din acest secol – XXI, se discuta recent despre comunicare, „ca instrument principal, în epoca post-modernă, a globalizării”, de bună înțelegere între oameni și „de progres al speciei umane pe toate planurile”. Cu acest prilej, un invitat de marcă sublinia faptul că limbile naționale, ca și limbajele științelor și ale tehnologiilor, ...ca și limbajele non-verbale „vor cunoaște un proces de înflorire paralel cu unul de standardizare.” Ideea standardizării nu e nouă – se arăta la acea discuție – iar multe țări și-au actualizat și diversificat dicționarele, „codurile de maniere”, „îndreptarele” de tot felul. Ca acestea să evidențieze cât mai precis înțelesurile, să scoată la lumină conotațiile cuvintelor, gesturilor, comportamentelor în funcție de context. În funcție de contextul faptic, evenimental dar, neapărat, în funcție de contextul social și de cel cultural. Prea multe și prea diferite interpretări posibile pentru unul și același mesaj pot isca neînțelegeri, conflicte, uneori grave, pot ajuta nu la buna înțelegere între oameni și la solidarizarea indivizilor, ci la izolarea și însingurarea lor. În aceste condiții, comunicarea nu se realizează. Oricât de bune ar fi intențiile „emițătorului”, el va constata, mai devreme sau mai târziu, că nu reușește să transmită nimic nimănui, că aparentul și amăgitorul dialog maschează un întristător și ineficace monolog. („Ne-am cucerit libertatea cuvântului” – se spunea în emisiune – „dar știm, oare, ce să facem cu ea ? ...Eu vorbesc, tu vorbești, ...noi

vorbim... dar cine ne ascultă ? Sau: ne aude cineva ? Cine ? Și ce face acela cu ceea ce -noi credem că- i-am spus ??”)

Scrisori și telefoane primite la tvRM ne arată că aici există „paznici de comori”. Dintre ei, cu ajutorul telespectatorilor de toate vârstele, îi prezentăm succint doar pe trei dintre deținătorii dovedii ai „secretelor comunicării”.

Doru Enache sau „**Not yet but soon**”. De curând, s-a încheiat la tvRM cursul de engleză intitulat „Not yet but soon”. Firese și atrăgător (cântând la chitară, recitând, făcând observații pline de nobile învățăminte, dar și de umor), în mai bine de 50 de întâlniri televizate (și reluate la cerere), Doru Enache a „predat” lecții de limba engleză pentru începători. English for Beginners. Sau, cum zâmbea cu bunăvoință un telespectator, „Doru Enache for Beginners” – pentru că, argumenta acesta, „nu poți învăța pe nimeni nici ce știi, nici ce vrei, ci numai cine ești. Și dacă cel căruia i te adresezi te place și te vrea ca model, atunci și numai atunci el sau ea va înțelege ce anume vrei tu să știe și, ajutat de tine, va învăța. -”

Tot din scrisori și telefoane am reținut întrebară: „Pe când un curs de engleză în continuare, pentru „absolvenții” lui „Not yet but soon” ?

Deocamdată îi transmitem, negru pe alb, lui Doru Enache felicitările și mulțumirile dumneavoastră, stimați telespectatori, împreună cu ale noastre, iar răspunsul la întrebară pe care ne-ați pus-o vi-l dăm ...not yet but soon (nu încă, dar în curând).

Valeriu Marinescu: „Vorbiți, scrieți românește !” Exerciții și teste, agreate în egală măsură de elevi, studenți, specialiști în diferite domenii, ca și de pensionari (mai ales de bunici), lucrul cu mintea și cu inima pentru vorbirea și scrierea corectă (pentru adoptarea unui „standard” de care depinde adevărata comunicare), o legătură puternică și stabilă cu telespectatorii cărora li se adresează fără emfază, de la egal la egal, dar atent la punctele nevralgice din folosirea cotidiană a limbii - aceasta este atmosfera creată de Valeriu Marinescu în ciclul de emisiuni TV, intitulat „Vorbiți, scrieți românește !”

Nicolae Dumitru: Ora melomanului

Un selecționar desăvârșit al talentelor autentice, în persoana producătorului și realizatorului de emisiuni TV Dumitru Cucu, și-a ales ca prezentator și moderator al emisiunilor „pentru melomani”, transmise „în direct” lumea, un pianist și comentator de excepție numit Nicolae Dumitru.

Să transmiiți în direct la televiziune muzică clasică, muzică de operă, operetă, reprezintă de obicei o piatră de încercare pentru întreaga echipă tehnică, de la operatorul de sunet la regizor. Să explici simplu și doct muzica, să dezvălui cu eleganță și farmec înțelesurile și profunzimile fascinante, culturale și emoționale, ale mesajului muzical – iată dovada certă a talentului și a unei spiritualități la fel de fascinante.

Eugenia Grosu POPESCU

Programul Televiziunii România de Mâine (tvRM)

LUNI 29 martie 2004

6:00 **Camera 008** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică). Realizator: Alexandru Ganci

9:50 **Știri tvRM**

10:00 Drept civil (4). *Conținutul raportului juridic civil*.

Autor: prof.univ.dr. Corneliu Turianu

11:00 Drept constituțional (4/1). *Evoluția constituțională a României 1944 – 1989*. Autor: prof.univ.dr. Gheorghe Uglean

11:20 Drept roman (19). *Succesioni (II)*. Autor: conf.univ.dr. Ștefan Cocoș

11:50 Drept financiar public (2). *Bugetul public național și procedura bugetară*. Autor: lector univ. dr. Radu Stancu

12:25 Drept penal (6). *Aplicarea legii penale în spațiu 2*. Autor: prof.univ.dr. Gheorghe Nistoreanu

13:00 Drept penal (5). *Formele infracțiunii*. Autor: conf.univ.dr. Ion Griga

14:00 **Știri tvRM**

14:10 Drept civil (12). *Dreptul de moștenire*. Autor: prof.univ.dr. Corneliu Turianu

15:10 Drept financiar (7/2). *Impozitul pe venit. Impozitarea nerezidenților*. Autor: prof.univ.dr. Ioan Condor

16:00 Drept roman (20). *Succesioni (III)*. Autor: conf.univ.dr. Ștefan Cocoș

16:30 Preluare **Deutsche Welle**. *Măine este astăzi* – magazin științific

17:00 *Portret simfonic – China* (film documentar)

17:30 **Întâlnire cu folclorul**. *Soliști: Gherghina Stancu, Nicolae Mihai – Gruia, Maria Ghinea, Gelu Voicu*. Realizator: Theodora Popescu

18:00 **Știri tvRM**

18:05 **Curier juridic**. *Ordonanță de adjudecare*

18:30 **Actualități**

19:00 **Ora melomanului**. „*Bijuterii muzicale*”. Emisiune de Dumitru Cucu

20:00 **Dincolo de arenă**. *Despre lumea tenisului cu Ilie Năstase*. Emisiune în direct, de Mugur Popovici

21:00 **Academica: Cultură fără tranziție**. *Starea bibliotecilor publice*. Invitați: prof.univ. Gheorghe Buluță, prof.dr. Vasile Molan. Realizator: Nicolae Dan Frunteletă

22:00 **Presă pe diagonală**. Emisiune în direct, realizată de Cătălina Enache

22:30 **Show-ul de noapte**. Emisiune de George Nicolau

23:50 **24 de ore**

00:20 Drept civil (12). *Dreptul de moștenire*. Autor: prof.univ.dr. Corneliu Turianu (r)

01:00 Drept penal (5). *Formele infracțiunii*. Autor: conf.univ.dr. Ion Griga (r)

01:50 Drept financiar (7/2). *Impozitul pe venit. Impozitarea nerezidenților*. Autor: prof.univ.dr. Ioan Condor (r)

02:30 **Show-ul de noapte**. Emisiune de George Nicolau (r)

05:00 Drept civil (4). *Conținutul raportului juridic civil*. Autor: prof.univ.dr. Corneliu Turianu (r)

MARȚI 30 martie 2004

6:00 **Camera 008** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică). Realizator: Alexandru Ganci

9:50 **Știri tvRM**

10:00 Bazele contabilității (19). *Conturi rectificative*. Autor: lector univ.dr. Marinică Dobrin

10:35 Bazele informaticii (6). *Supporturi de memorare*. Autor: conf.univ.dr. Mareș Daniel

11:10 Geografia economiei mondiale (1). *Geografia agriculturii mondiale*. Autor: prof.univ.dr. Nicu Aur

12:15 Birotică (7). *Inserarea și formatarea tabelelor în documentul Word*. Autor: asistent univ.dr. Mihai Gabriel

12:45 Bazele informaticii (17). *Microsoft Excel (III)*. Autor: lector univ.dr. Silviu Bărză

13:20 Drept comercial (2). *Faptele de comerț. Noțiuni, caracteristici, categorii*. Autor: lector univ.dr. Olia Maria Corsic

14:00 **Știri tvRM**

14:10 Istoria economică a României (3). *Formarea sistemului de credit*. Autor: conf.univ.dr. Eugen Ghiorghiță

15:10 Cercetări de marketing (7). *Analiza statistică a informațiilor obținute din cercetări de marketing*. Autor: conf.univ.dr. Manuela Epure

16:00 Preluare **Deutsche Welle**. *Măine este astăzi* – magazin științific

16:30 **Repere românești**. Emisiune de Silvia Frimu

17:00 *Porto Franco* (film documentar)

17:30 **Videoteca muzicii populare**. „*Șapte care cu nuitele*”. Interpreți: Gheorghe Ciobanu, Angela Mirea, Maria Popa, Georgeta Tilă. Realizator: Dumitru Cucu

18:00 **Știri tvRM**

18:05 **Curier juridic**

18:30 **Actualități**

19:00 **Drome** (film documentar)

20:00 **Fairplay**. *În vizor echipa națională de fotbal, cu Anghel Iordănescu și Mircea Sandu*. Talk-show pe probleme de actualitate ale sportului. Realizator: Mugur Popovici

21:00 **Academica: Învățământ**. Realizator: prof.univ.dr. Nicolae Radu și Ilie Ciurescu

22:00 **Presă pe diagonală**. Emisiune în direct, realizată de Cătălina Enache

22:30 **Show-ul de noapte**. Emisiune de George Nicolau

23:50 **24 de ore**

00:20 Bazele contabilității (19). *Conturi rectificative*. Autor: lector univ.dr. Marinică Dobrin (r)

00:50 Bazele informaticii (6). *Supporturi de memorare*. Autor: conf.univ.dr. Mareș Daniel (r)

01:20 Geografia economiei mondiale (1). *Geografia agriculturii mondiale*. Autor: prof.univ.dr. Nicu Aur (r)

02:30 **Show-ul de noapte**. Emisiune de George Nicolau (r)

05:00 Istoria economică a României (3). *Formarea sistemului de credit*. Autor: conf.univ.dr. Eugen Ghiorghiță (r)

MIERCURI 31 martie 2004

6:00 **Camera 008** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică). Realizator: Alexandru Ganci

9:50 **Știri tvRM**

10:00 Psihologie socială (13). *Evoluția relațiilor dintre tehnică și oameni (IV)*. Autor: prof.univ.dr. Nicolae Radu

10:30 Teoria comunicării (8). *Opinia publică*. Autor: conf.univ.dr. Sultana Craia

11:20 Conceperea și elaborarea ziarului (8). *Folosirea ilustrației și culorii în presă*. Autor: lector univ. Mihai Cernat

11:45 Epistemologie (1). *Forme de bază ale inferenței științifice*. Autor: prof.univ.dr. Acsinte Dobre

12:20 Logică generală (6). *Cuantificarea în context neaxiomatic*. Autor: lector univ. Gabriel Iliescu

13:00 Genuri ziaristice (4). *Lecție introductivă*. Autor: lector univ. Marin Stoian

13:40 Publicistică radio (3). *Principalele etape în apariția și dezvoltarea radioului*. Autor: lector univ.drd. Sofia Georgescu

14:00 **Știri tvRM**

14:10 Informatică pentru sociologie (1). *Introducere*. Autor: conf.univ.dr. Constantin Dochitoiu

14:40 Logică și metalogică (1). *Logica propozițiilor. Limbajul. Sintaxa. Metode de decizie*. Autor: prof.univ.dr. Cornel Popa

16:00 Preluare **Deutsche Welle**. *Jurnal european*

16:30 **Lumea de mâine**. „*Călătorie în ADN*”. Invitat: prof.dr. Lucian Gavrilă. Realizator: Alexandru Mironov

17:30 **Vorbiți, scrieți românește!** Emisiune de Valeriu Marinescu

18:00 **Știri tvRM**

18:05 **Curier juridic**

18:30 **Actualități**

19:00 **Ani de liceu**. *Elita liceenilor craioveni la întâlnirea cu tvRM*. Realizatori: Alina Motoc și Mugur Popovici

20:00 **Repere românești**. Emisiune de Silvia Frimu

20:30 **Gala muzicii culte**. *Tineri în concert*. Emisiune de Mihai Darie

21:00 **Academica: România în lume**. Emisiune în direct, de Nicolae Mardari

22:00 **Presă pe diagonală**. Emisiune în direct, realizată de Cătălina Enache

22:30 **Show-ul de noapte**. Emisiune de George Nicolau

23:50 **24 de ore**

00:20 Psihologie socială (13). *Evoluția relațiilor dintre tehnică și oameni (IV)*. Autor: prof.univ.dr. Nicolae Radu (r)

00:45 Epistemologie (1). *Forme de bază ale inferenței științifice*. Autor: prof.univ.dr. Acsinte Dobre (r)

01:20 Logică generală (6). *Cuantificarea în context neaxiomatic*. Autor: lector univ. Gabriel Iliescu (r)

01:55 Informatică pentru sociologie (1). *Introducere*. Autor: conf.univ.dr. Constantin Dochitoiu (r)

02:30 **Show-ul de noapte**. Emisiune de George Nicolau (r)

05:00 Teoria comunicării (8). *Opinia publică*. Autor: conf.univ.dr. Sultana Craia (r)

JOI 1 aprilie 2004

6:00 **Camera 008** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică). Realizator: Alexandru Ganci

9:50 **Știri tvRM**

10:00 Istoria literaturii române (3). *Călători români în veacul romantic. Pașoptiștii*. Autor: lector univ.dr. Luiza Marinescu

10:55 Teoria literaturii (7). *Stilul*. Autor: lector univ.dr. Valeriu Marinescu

11:30 Limba latină (1). *Introducere în studiul limbii latine*. Autor: conf.univ.dr. Liviu Franga

12:05 Limba română (1/3). *Fonetică și ortografie*. Autor: prof.univ.dr. Ion Toma

12:30 Limba spaniolă (curs practic) (9). *Sintaxa limbii spaniole*. Autor: conf.univ.dr. Ileana Scipione

12:55 Literatură română (4/1). *Cultura română în context european*. Autor: prof.univ.dr. Ion Dodu Bălan

13:35 Cultura și civilizația hispanică (1). *Introducere*. Autor: prof.univ.dr. Elena Bălan

14:00 **Știri tvRM**

14:10 Istoria literaturii române (9). *Mitropolii cărțurari*. Autor: lector univ.dr. Luiza Marinescu

14:35 Lingvistică generală (3). *Dihotomii conceptuale*. Autor: prof.univ.dr. Zamfira Mihail

15:15 Istoriografie și civilizație franceză (1). *Vestigii ale vieții și civilizației franceze*. Autor: lector univ.dr. Liana Repeteanu

16:00 Preluare **Deutsche Welle**. *Măine este astăzi* – magazin științific

16:30 **Resursele umane ale României în perspectiva integrării în UE**

17:30 **Întâlnire cu folclorul**. *Soliști: Maria Costin Murgoci, Mitrăă Crețu, Oana Lianu (nai)*. Emisiune de Theodora Popescu

18:00 **Știri tvRM**

18:05 **Curier juridic**

18:30 **Actualități**

19:00 **Film documentar cinematografic**. *Pușcașii marini în războiul din Golf* (Franța)

20:00 *Cele mai frumoase grădini din lume* (film documentar)

21:00 **Academica**. Realizator: conf.univ.dr. Eugen Ghiorghiță

22:00 **Presă pe diagonală**. Emisiune în direct, realizată de Cătălina Enache

22:30 **Show-ul de noapte**. Emisiune de George Nicolau

23:50 **24 de ore**

00:20 Teoria literaturii (7). *Stilul*. Autor: lector univ.dr. Valeriu Marinescu (r)

00:50 Limba latină (1). *Introducere în studiul limbii latine*. Autor: conf.univ.dr. Liviu Franga (r)

01:20 Limba română (1/3). *Fonetică și ortografie*. Autor: prof.univ.dr. Ion Toma (r)

01:55 Cultura și civilizația hispanică (1). *Introducere*. Autor: prof.univ.dr. Elena Bălan (r)

02:30 **Show-ul de noapte**. Emisiune de George Nicolau (r)

05:00 Istoria literaturii române (9). *Mitropolii cărțurari*. Autor: lector univ.dr. Luiza Marinescu (r)

VINERI 2 aprilie 2004

6:00 **Camera 008** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică). Realizator: Alexandru Ganci

9:50 **Știri tvRM**

10:00 **Pași spre NATO – transmisiune directă de la Bruxelles**

14:00 **Știri tvRM**

14:10 **Lansare de carte:** „*Marele șoc la finele secolului XX*” de Vladimir Tismăneanu – transmisiune directă

16:00 Preluare **Deutsche Welle**. *Arte 21*

16:30 **Forum IT**. *În parcul...IT*. Emisiune în direct de Cătălin Grosu

17:30 **Întâlnire cu folclorul**. *Soliști: Gelu Voicu (flaut), Tina Militaru, Ion Brândușoiu, Maria Olteanu, Florin Ologeanu, Viorica Mira, Maria Militaru, Marcu Nicolici, Aurelia Colibă*. Emisiune de Theodora Popescu

18:00 **Știri tvRM**

18:05 **Deschide cartea!** Emisiune de Alexandru Mironov

18:30 **Actualități**

19:00 **Starea de drept**. *România în NATO*. Emisiune de Nicolae Mardari

21:00 **Academica**. *Poluarea și protecția mediului*. Emisiune de Constantin Pintilie

22:00 **Presă pe diagonală**. Emisiune în direct, realizată de Cătălina Enache

22:30 **Îți mai aduci aminte, doamnă?** *Paraschiv Oprea, Nicolae Nițescu, Carmen Rădulescu, Ștefania Rareș*. Emisiune de Ionela Prodan (r)

23:30 **Creatoarea de modă** (film documentar)

23:50 **24 de ore**

00:20 **Program nocturn**

SÂMBĂȚĂ 3 aprilie 2004

6:00 **Camera 008** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică). Realizator: Alexandru Ganci

9:00 **Sunteți un om sănătos?** Realizator: prof.univ.dr. Constantin Dumitrache

10:00 **Vorbiți, scrieți românește!** Emisiune de Valeriu Marinescu (r)

10:30 **De pe plaiuri românești**. *Florica Jinga, Aurelia Colibă, Ilie Dragomir, Lucica Boboc, Aurel Serafim, Maria Bosneanu, Irina Someșan, Mihai Mihalache, Niculina Stoican*. Realizator: Theodora Popescu

11:00 **Școala de sâmbătă**. „*Laboratoarele vacanței*”. Emisiune de Cătălin Grosu

12:00 **Agricultura, încotro? Calitatea materialului biologic și a semințelor**. Emisiune în direct, de prof.univ.dr. Constantin Pintilie

13:00 **Lumea de mâine**. *Călătorie în ADN*. Invitat: prof.dr. Lucian Gavrilă. Realizator: Alexandru Mironov (r)

14:00 **Cinepanorama**. Emisiune de Eugen Atanasiu

15:00 **Societate și cultură**. *Calendarul lunii aprilie*. Realizator: Ion Dodu Bălan

16:00 **Caleidoscop**. Emisiune de Ion Bucheru

17:00 **Trăiește-ți arta! Participă**: *Magda Catone*. Emisiune de Marina Roman – Boiangiu

18:00 **Știri tvRM**

18:05 **Deschide cartea**. Emisiune de Alexandru Mironov

18:30 **Actualități**

19:00 **O melodie pentru fiecare**. *Mozaică muzical*. Emisiune de Dumitru Cucu

19:30 **Grecia** (film documentar)

20:00 **Gala muzicii culte**. *Recital extraordinar de pian cu Vincenzo Ballio – Italia*. Emisiune de Mihai Darie

21:00 **Film artistic românesc**. *Glissando – prefață cu Silvia Kerim* (în dialog cu Ion Bucheru)

22:30 **Café – concert**. Emisiune de Dumitru Cucu

23:00 **Autostar**. Emisiune de Gavrilă Ioan

23:30 **Săptămâna externă**

00:00 *Muzică populară*. *Laura Lavric, Tița Ștefan, Domnița Săbăduș – Pop, Cristina Boian, Ileana Melian, Mariana Ionescu, Victoria Lăcătușu, Mioara Velicu*. Emisiune de Theodora Popescu

00:30 **Cursuri universitare**

02:20 **Program nocturn**

05:00 **Cursuri universitare**

DUMINICĂ 4 aprilie 2004

6:00 **Camera 008** (informații utile, sfatul medicului, gimnastică, revista presei, interviuri, muzică). Realizator: Alexandru Ganci

9:00 **Credință și viață**. *Duminica Florilor – transmisiune directă de la Atena*

10:00 **Planeta copiilor**. Emisiune de Ștefan Iordache și Mihaela Matei

11:00 **Duminica Florilor – transmisiune directă de la Vatican**

12:00 **Agricultura, încotro? Calitatea materialului biologic și a semințelor**. Emisiune de prof.univ.dr. Constantin Pintilie (r)

13:00 **Week-end magazin: •Film serial: Căptanul Vijelie – Frontiera cu VAR-ul**, ep. 11; *•Stil și frumusețe* – rubrică de Irina Haideț; *•Salonul caricaturiştilor* – realizatori: Albert Poch și Dumitru Cucu

16:00 **Club folk**. *Formația Blackbeers*. Emisiune de Mircea Bodolan

17:00 **Club internațional**. *Japania – Cultură și civilizație (II)*. Emisiune de Ioana Nitobe

18:00 **Știri tvRM**

18:05 **Cafeneaua literară artistică**. *Marele București*. În dialog Nicolae Dan Frunteletă, Corneliu Leu, Mircea Micu, Ion Grigore și Sorin Petre

18:30 **Actualități**

19:00 **Teleenciclopedia valorilor românești •Academia Română; •Cerbul – podoba Carpaților; •Matricea vieții – polenul; •Pașii poetului – Eminescu; •Pictură votivă**. Realizator: Ion Bucheru

20:00 **Cântecul și casa lui**. *Recital Gheorghe Turda*. Emisiune de Ionela Prodan

21:00 **Film serial: Arsene Lupin**, ep. 19 – *Bărbatul cu pălăria neagră* (Franța)

22:00 **Program muzical**. Realizator: Dumitru Cucu

22:30 **Forum IT**. Emisiune de Cătălin Grosu (r)

23:30 **Săptămâna internă**

00:00 *Giuvăeruri ale muzicii populare*. *Laura Lavric, Tița Ștefan, Domnița Săbăduș – Pop, Cristina Boian, Ileana Melian, Mariana Ionescu, Victoria Lăcătușu, Mioara Velicu*. Realizator Theodora Popescu

00:30 **Cursuri universitare**

02:20 **Program nocturn**

05:00 **Cursuri universitare**

REVISTA OPINIA NAȚIONALĂ ESTE EDITATĂ DE FUNDAȚIA ROMÂNIA DE MÂINE.

Instituție social - umanistă de cultură, știință și învățământ
Revista se poate procura prin abonament de la toate oficiile poștale din țară. În Catalogul RODIPET, revista se regăsește la poziția 2.256.
 Solicitări de abonamente se pot adresa redacției, cu plata prin mandat poștal sau dispoziție de plată pe adresa: *Opinia națională*, Splaiul Independenței nr. 313, Sectorul 6, București, Cont 2511.1-23.1/rol - B.C.R. – Sucursala Unirea.

ISSN 1221-4019

Machetarea computerizată și tiparul executate de
**LABORATORUL DE TEHNOREDACTARE ȘI TIPOGRAFIA
 FUNDAȚIEI ROMÂNIA DE MÂINE**

Publicația OPINIA NAȚIONALĂ este înregistrată la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci la nr. 24.000/7.090.672 din 3 septembrie 1997.

Opinia națională

**Telefoane:
 410.39.11 și
 410.39.13,
 interioare:
 116, 122, 105
 Fax:
 411.33.84**



La Televiziunea *România de Mâine*: pledoarie pentru cooperăția agricolă

Argumente japoneze

Analiza problemelor care privesc agricultura japoneză poate să pună numeroase întrebări. Ce putem noi învăța de la japonezi, o țară cu o suprafață agricolă mai mică de 3 ori decât a țării noastre, cu soluri a căror capacitate de producție este foarte redusă, fără tradiție etc.? Situația din agricultura japoneză merită să fie studiată și analizată cu multă atenție, întrucât rezultatele performante obținute demonstrează că pe cele 27 milioane hectare teren arabil cu potențial de producție foarte scăzut, se asigură necesarul de produse alimentare pentru o populație de peste 100.000.000 locuitori, în proporție de 55% orez, 96% ouă, 82% legume etc.

Între cele două țări, România și Japonia, există un program de colaborare privind organizarea de cooperative agricole, în care guvernul japonez este dispus să investească pentru realizarea unor unități de producție în diferite județe ale țării. Acest program se desfășoară în bune condițiuni, un mare număr de specialiști a fost în Japonia pentru o documentare asupra modului de organizare a agriculturii; de asemenea, au loc cursuri de pregătire pentru specialiști, care vor lucra în cooperativele agricole care se organizează în comun cu specialiștii japonezi.

În dorința ca telespectatorii și cititorii noștri să cunoască particularitățile agriculturii japoneze vă prezentăm unele probleme generale de organizare și date statistice privind rezultatele de producție și economice.

1. PROBLEME GENERALE

- Japonia are o populație de 125 milioane de locuitori;
- Suprafața totală: 37,79 milioane ha, din care:
 - agricol 4,79 milioane ha;
 - orezării + arabil irigat 2,62 milioane ha;
 - arabil zonă de deal + fânețe + furaje + pomi 2,17 milioane ha

Orientarea generală în agricultura japoneză este *crearea unor mari unități agricole pe baza unor concepte moderne care să permită intensificarea agriculturii în plan teritorial și creșterea eficienței conducerii în cooperative.*

Trebuie să subliniem că rezultatele obținute în agricultura japoneză au la bază planurile guvernamentale întocmite pe perioade de la 5 la 10 ani cu obiective precise, precum:

- 1945-1955 - ieșirea din sărăcie;
- 1955-1964 - creșterea economică și adaptarea la politica industrială;
- 1965-1975 - urbanizarea satelor;
- 1975-1984 - diversificarea activităților economice și sociale pentru satisfacerea mai bună a populației;
- 1985-1994 - adaptarea economiei agrare la cerințele societății cu o populație de vârstă înaintată;
- 1994-2001 - participarea bărbatilor și femeilor la actul de conducere (egalitate de șanse – problemă rezolvată în ultimii ani).

2.STRUCTURA CULTURILOR AGRICOLE ȘI PRODUCȚIILE OBTINUTE

În anul 2000, structura culturilor agricole și producțiile obținute se prezentau astfel:

Nr. crt.	Culturi agricole	Suprafața (mii ha)	Producția totală (mii tone)	Producția medie (mii tone)
1.	Cereale – total	1.964	9.964	5,073
	- orez	1.706	9.057	5.309
	- grâu	197	700	3.550
	- orz	61	207	3.393
2.	Cartofi	135	4.022	29.793
3.	Leguminoase boabe	348	555	1.595
4.	Legume de câmp	324	10.869	33.546
5.	Fructe + nuci	238	3.826	16.075
6.	Plante industriale	470	6.488	13.805
7.	Plante furajere	929	37.506	40.372
8.	Alte culturi	386	-	-

3. STRUCTURI ORGANIZATORICE ÎN CREȘTEREA ANIMALELOR

1. *Ferme de vaci pentru lapte (număr):* – 30.700
 - număr de vaci – 1.726.000
 - număr mediu de vaci pe fermă – 56
 - producție de lapte (3,92 grăsimi) vacă/an (kg) – 7.692
2. *Ferme de taurine pentru carne (număr):* – 104.000
 - număr de capete – 2.836.000
 - număr mediu de capete pe fermă – 27
3. *Ferme de porcine (număr):* – 9.780
 - număr de porcine – 9.612.000
 - număr mediu de capete pe fermă – 983
4. *Ferme de găini ouătoare (număr):* – 4.450
 - număr de găini ouătoare – 137.925.000
 - număr mediu de găini ouătoare pe fermă – 30.985
5. *Ferme de pui pentru carne (număr):* – 3.385
 - număr de pui pentru carne – 105.658.000
 - număr mediu de pui pentru carne pe fermă – 31.215



4. ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA COOPERATIVELOR AGRICOLE. SISTEMUL INTEGRAT AL AGRICULTURII

În Japonia, patrimoniul agriculturii, pădurii și pescuitului este public și privat. Pondere sectorului privat este foarte mare în agricultură și *trebuie subliniat că acesta este organizat integral în COOPERATIVE AGRICOLE.*

În aceste condiții favorabile, activitatea agricolă se desfășoară într-un sistem organizat în cadrul unor planuri guvernamentale, întocmite pe termen scurt (5 ani) și pe termen mai lung (10 ani). Așa de exemplu, în planul pentru anul 2001 s-au prevăzut patru obiective principale și anume:

- internaționalizarea relațiilor și a producției;
- atragerea și menținerea tinerilor în mediul rural, avându-se în vedere vârsta înaintată a celor care lucrează în agricultură și lipsa succesorilor în preluarea fermelor;
- informatizarea rețelei de producători agricoli în centre de informații, case ale fermierilor, birouri, vânzări en-gross, vânzătorii en-detail, societăți comerciale, bănci etc.;
- eliberarea oamenilor de unele mentalități și reguli rigide.

În ceea ce privește *dimensiunea fermelor, politica adoptată este de a reduce numărul celor mici și creșterea dimensiunilor celor mai viabile.* Operațiunea se realizează prin pârghii economice.

Această politică se aplică și în cazul cooperativelor agricole.

Cât privește *tipul agriculturii japoneze, acesta a fost cel feudal și se acționează pentru realizarea agriculturii de tip intensiv, industrial, concentrată în exploatații și cooperative mari și specializate.*

În 1960 funcționau 6 milioane ferme, iar planul pe 2001 prevedea să se ajungă la 2,5 milioane.

De altfel, *cuvântul cheie* al celor care conduc agricultura este „*de la sistemul feudal, la cel democratic*”.

Fondurile guvernamentale sunt orientate în principal pentru:

- dezvoltarea infrastructurii de bază;
- consolidarea terenurilor, îmbunătățirea calității acestora;
- dezvoltarea rețelei de depozite pentru condiționarea și păstrarea producției și a centrelor de dezvoltare;
- identificarea de noi sisteme de stabilite a prețurilor produselor agricole;
- acordarea de împrumuturi avantajoase din fonduri instituționale, fonduri de modernizare etc.
- activități eficiente de consiliere a fermelor și cooperativelor și de o mai bună coordonare între birourile de extindere, secția de cercetare, cooperative, institutele private, de control al calității alimentelor și al solului;
- asigurarea autoaprovizionării cu produse agro-alimentare de la 40% din necesar în prezent la 45% în 2010;
- compensații directe pentru fermele din zonele de deal-munte pentru a nu fi părăsite;
- dezvoltarea armonioasă a zonei rurale;
- dezvoltarea și eficientizarea fermelor cu sere;
- campania **chiisan-chiso** (asigurarea consumului local din produse locale).

În *privința cooperativelor agricole, cuvântul de ordine este trecerea de la cooperativa locală la cooperativa regională.* Azi funcționează aproape 1000 cooperative cu activitate pe mai multe localități numite JA-uri (complexe) și se va ajunge la 452 cooperative regionale.

De reținut că sediile cooperativelor sunt numai în orașe, sedii mari, funcționale, reprezentative, și au personal mediu de **198 oameni.**

Sunt cooperative cu până la 1000 de angajați. Mai există și un tip de cooperativă pe care o denumesc cu unic scop, care vor dispărea foarte repede (produc un singur produs).

Membrii cooperativelor agricole sunt permanenți și asociați ale căror drepturi și obligații sunt prevăzute în legile specifice de înființare și în statute.

Sistemul dominant de operare a cooperativelor generale – multiscop este:

- creditate, marketing, aprovizionare, asigurare mutuală;
- consultanță privind activitatea fermelor și cooperativelor (funcționează 17000 consultanți);
- activități pentru o viață mai bună;
- activități legate de instruirea, pregătirea, informarea și viața membrilor;
- respectarea principiilor Alianței cooperatiste internaționale în ceea ce privește funcționarea democrației cooperatiste.

Tipurile de cooperative existente sunt următoarele:

- cooperative agricole** organizate după legea cooperativelor din 1947 și îmbunătățită de două ori, compuse din fermieri, grupuri de fermieri, asociații de fermieri;
- cooperative piscicole**
 - lege promulgată în 1946;
 - pescari, grupuri de pescari;
- cooperative de prelucrare a peștelui;**
- cooperative de credit;**
- cooperative de facilități comune;**
- cooperative de asigurare mutuală,** contra incendiilor și altor dezastre;
- cooperative de întreprindere mixtă;**
- asociații silvicole;**
- asociații de credit.**

Este de subliniat că în ultimii ani există preocupări privind organizarea tinerilor și femeilor în asociații:

Structurile de conducere și reprezentare a cooperativelor sunt:

-**Uniunea Județeană și Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție** care sunt **nonprofit** și se ocupă de educația, pregătirea profesională și instruirea membrilor, coordonarea activitatea cooperativelor și sprijină formarea, fuziunea sau desființarea cooperativelor, reprezentarea și apărarea intereselor membrilor, protecția socială, protecția economică și protecția proprietății.

-**Având în vedere statutul de asociații nonprofit,** uniunile nu pot desfășura activități economice și din această cauză au înființat prin lege trei **federații economice,** respectiv:

- Federația economică
- Federația de credit
- Federația mutuală de asigurare.

Federația economică

Are două mari activități:

- marketing-ul produselor agricole;
- aprovizionarea cooperativelor și fermierilor cu materii, materiale și alte inputuri.

Federația are în componență societăți comerciale care se ocupă de preluarea produselor, sortare, ambalare, expediere și procesare.

Societățile comerciale aparțin de drept cooperativelor.

Fondurile federației se asigură din comisioanele plătite de piețele cu ridicata – legume 1,7% fructe, 1,5% din valoarea vânzărilor și alte surse.

La rândul ei, Federația plătește cooperativelor 0,8% din comisionul primit.

-plata produselor către cooperative sau fermieri o realizează federația economică din fonduri proprii sau împrumuturi bancare.

Este o soluție de luat în seamă, deoarece poate fi adoptată și în legislația noastră. Fondurile guvernamentale pentru subvenții, prime, se desfășoară prin structurile acestei federații care se autofinanțează.

Federații de credit

Toate finanțările rezultate din creditare se rezolvă prin această federație națională și structurile sale județene.

Prin lege s-a înființat Banca Norinchukin (similar Banca Agricolă) care finanțează conform legii și propriilor norme activitatea de producție, investiții, modernizări etc.

-cooperative sau fermierii prezintă proiecte care, dacă întrunesc condițiile, sunt finanțate.

Structura sistemului de finanțare a agriculturii se prezintă astfel:

- a) împrumuturi acordate de instituții financiare guvernamentale folosind fonduri publice;
- b) fonduri guvernamentale și fonduri acordate de prefecturi;
- c) fonduri de la instituții private;
- d) împrumuturi acordate de instituții financiare private ale căror dobânzi sunt subvenționate de guvern.

•*Împrumuturi acordate* de Corporația de finanțare a agriculturii, silviculturii și pescuitului (AFFC).

Scopul este de a oferi împrumuturi pe termen lung cu dobânzi mici, deoarece de la alte instituții financiare se obțin mai greu. Este o instituție guvernamentală.

Această corporație mai acoperă diferența de preț datorată împrumuturilor cu dobândă mică (subvenții) din fond guvernamental.

•**Fonduri de îmbunătățire a managementului fermelor**

Sunt programe pe termen scurt și mediu de pregătire a managerilor fermelor pentru care cei aprobați la acest sistem de pregătire primesc credite cu dobândă foarte mică 0,02-1% pe termen lung (superîmprumut) pentru cheltuielile necesare familiei pe perioada școlarizării.

În ciclul binecunoscut *Agricultura, încotro?*, Televiziunea *România de Mâine* a transmis o foarte interesantă emisiune cu tema *Cooperația agricolă în Japonia*, realizată de prof. univ. dr. Constantin PINTILIE.

Au participat:

Expert Hiroshi TERUNUMA – Agenția Niponă pentru Cooperare Internațională;

Dr. ing. Gheorghe PREDILĂ – Consilier al Ministerului Agriculturii, președintele Uniunii Naționale a Producătorilor Agricoli din România;

Economist Greta POPA – președintele Agenției Naționale de Consultanță Agricolă;

Dr. ec. Traian LAZĂR – șeful Secției Agrare a Academiei de Științe Agricole și Silvice.

Din bogăția informațiilor prezentate cu acest prilej am reținut și publicăm îndeosebi principalele concluzii, reflectate, adesea, în date statistice relevante pentru succesele Japoniei în domeniul agriculturii, obținute cu precădere pe calea cooperăției.



Aceste programe sunt din programul numit “Noua politică” în baza “Noii directive asupra hranei și așezărilor agricole” din 1992 a guvernului japonez. Are cel mai lung termen de rambursare dintre toate împrumuturile (30 ani).

•*Împrumuturi pentru îmbunătățiri agricole*

Scopul: îmbunătățirea managementului fermelor model, fermelor de pionerat, care primesc fonduri fără dobândă. Aceste fonduri se acordă de prefecturi.

•*Împrumuturi de modernizare*

Fondul s-a înființat în 1961 cu scopul de a susține îmbunătățirea și modernizarea managementului prin promovarea fluxului invers.

Fondurile provin de la instituții financiare private, iar prefecturile plătesc dobândă.

•*Împrumuturi de ajutorare în cazul calamităților naturale:*

Fondurile sunt acordate de cooperative și instituțiile financiare private, iar Guvernul subvenționează dobânzile;

Neachitarea împrumutului, deci pierderea suferită de instituțiile finanțatoare este suportată de Guvern.

•Sunt diferite forme de împrumut pentru creșterea animalelor, procesarea produselor etc.

Federația de asigurări mutuale

Producția agricolă și produșii sunt asigurate prin intermediul acestei federații.

De menționat că sistemul de asigurări este de stat. Motivația a fost că datorită condițiilor geografice, calamitățile naturale sunt foarte dese și foarte puternice și statul este singurul în măsură să despăgubească fermierii și cooperativele.

Este demn de reținut că la această federație, structurile județene s-au desființat.

Agentul care a fost păgubit primește 70% din valoarea pagubei constatate.

Fondurile care se destina asigurării producției (credite) sunt protejate prin,*Sistemul de asigurări pentru Garanții de credit agricol*”, care se realizează prin „*Asociația Fundațiilor de credit agricol*”.

Aceste fundații acordă garanții de credit pentru care percep un comision de 0,29% pentru împrumutul de modernizare și 0,29 – 1,6% pentru împrumuturi generale.

O deosebită importanță se acordă sistemului de *stabilizare a prețurilor controlate, sistemului garanțării prețului minim* și altor modalități de susținere a agriculturii în Japonia.

În concluzie, trebuie să subliniem că sunt multe învățăminte care se pot trage și în țara noastră în procesul restructurării agriculturii și în primul rând cu privire la legislația și dezvoltarea sistemului cooperatist în acest domeniu.

